DOMINIKA IZDEBSKA-DŁUGOSZ

PO POLSKU BEZ BŁĘDU

ZBIÓR ĆWICZEŃ Z GRAMATYKI JĘZYKA POLSKIEGO DLA STUDENTÓW UKRAIŃSKOJĘZYCZNYCH

A1–B1

UNIA EUROPEJSKA
FUNDUSZ AZYLU,
MIGRACJI I INTEGRACJI

„Bezpieczna przystań”
Publikacja współfinansowana ze środków Programu Krajowego Funduszu Azylu, Migracji i Integracji

Publikacja powstała jako materiał ćwiczeniowy na zajęcia dydaktyczne
i będzie rozprowadzana nieodpłatnie, bez czerpania zysków.

Wyłączna odpowiedzialność za wyrażone opinie spoczywa na autorze i Komisja Europejska oraz Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji nie ponoszą odpowiedzialności za sposób wykorzystania udostępnionych informacji.

ISBN 978-83-938533-3-5

© Copyright by Stowarzyszenie Społeczno-Ekonomiczne ABSOLWENT
Rzeszów 2017

Recenzent: dr hab. Ewa Dźwierzyńska, prof. UR

Opracowanie wydawnicze i projekt okładki:
Agata Mościcka
biały-ogród.pl

ABSOLWENT
Stowarzyszenie Społeczno - Ekonomiczne

Wydawca:
Stowarzyszenie Społeczno-Ekonomiczne ABSOLWENT
ul. mjr H. Sucharskiego 2; 35-225 Rzeszów
tel. (017) 86 61 144
e-mail: ssea@absolwent.com.pl

SPIS TREŚCI

WYKAZ SKRÓTÓW 4

WYKAZ ZAGADNIEŃ GRAMATYCZNYCH 5

WSTĘP 7

TEMAT 1. ON JEST MIŁY. ONA JEST MIŁA. ONA JEST WYKŁADOWCĄ. ON PRACUJE JAKO INFORMATYK. 9

TEMAT 2. TO SĄ KRAJE, A TO MUZEA. JESTEM NA PLAŻY. DAŁAM PREZENT RODZICOM. 23

TEMAT 3. CI STUDENCI, KTÓRZY UCZĄ SIĘ JĘZYKA POLSKIEGO, SĄ INTELIGENTNI. TE STUDENTKI, KTÓRE UCZĄ SIĘ JĘZYKA POLSKIEGO, SĄ INTELIGENTNE. 37

TEMAT 4. CZYTAŁEM CIEKAWĄ KSIĄŻKĘ. CZYTALIŚMY W SZKOLE LEKTURĘ. WY JĄ CZYTAŁYŚCIE, ALE ONE JEJ NIE CZYTAŁY. 69

TEMAT 5. UCZĘ MAŁE DZIECI, STARSZE DZIEWCZYNY I STARSZYCH CHŁOPCÓW. 89

TEMAT 6. SZEŚCIORO STUDENTÓW ZDAJE EGZAMIN, A PIĘĆ STUDENTEK CZEKA NA SWOJĄ KOLEJ. WIELU STUDENTÓW JUŻ ZDAŁO EGZAMIN, ALE JEST TEŻ DUŻO DWÓJEK. 103

KLUCZ DO ĆWICZEŃ 123

BIBLIOGRAFIA 130

WYKAZ SKRÓTÓW

B.	biernik
C.	celownik
D.	dopełniacz
lm	liczba mnoga
lp	liczba pojedyncza
M.	mianownik
Ms.	miejscownik
N.	narzędnik
r.m.	rodzaj męski
r.mos.	rodzaj męskoosobowy
r.nmos.	rodzaj niemęskoosobowy
r.n.	rodzaj nijaki
r.ż.	rodzaj żeński

WYKAZ ZAGADNIEŃ GRAMATYCZNYCH

TEMAT 1. ON JEST MIŁY. ONA JEST MIŁA. ONA JEST WYKŁADOWCĄ. ON PRACUJE JAKO INFORMATYK.

N. lp i lm rzeczowników i przymiotników; orzecznik wyrażony przymiotnikiem i rzeczownikiem; konstrukcje: *być kim* / *pracować jako kto*.

TEMAT 2. TO SĄ KRAJE, A TO MUZEA. JESTEM NA PLAŻY. DAŁAM PREZENT RODZICOM.

M. lm rzeczowników r.nmos. miękkotematowych; M. lm rzeczowników r.n. zakończonych w lp na *-um*; Ms. wybranych rzeczowników lp wszystkich rodzajów; C. rzeczowników lp r.m. (*-u*/*-owi*); C. rzeczowników lm (*-om*).

TEMAT 3. CI STUDENCI, KTÓRZY UCZĄ SIĘ JĘZYKA POLSKIEGO, SĄ INTELIGENTNI. TE STUDENTKI, KTÓRE UCZĄ SIĘ JĘZYKA POLSKIEGO, SĄ INTELIGENTNE.

M. lm rzeczowników r.mos. (nazwy wykonawców zawodów, nazwy członków narodowości), przymiotników, wybranych zaimków (dzierżawczych, pytających, wskazujących, przeczących, upowszechniających), wybranych liczebników nieokreślonych (np. *wiele*, *parę*, *kilkadziesiąt*), imiesłowów przymiotnikowych czynnych i biernych.

TEMAT 4. CZYTAŁEM CIEKAWĄ KSIĄŻKĘ. CZYTALIŚMY W SZKOLE LEKTURĘ. WY JĄ CZYTAŁYŚCIE, ALE ONE JEJ NIE CZYTAŁY.

Czas przeszły (końcówki osobowe czasu przeszłego, kontrast form r.mos. i r.nmos. w lm).

TEMAT 5. UCZĘ MAŁE DZIECI, STARSZE DZIEWCZYNY I STARSZYCH CHŁOPCÓW.

Synkretyzm B. i M. lm rzeczowników, przymiotników i zaimków osobowych r.nmos. oraz B. i D. lm rzeczowników, przymiotników i zaimków osobowych r.mos.

TEMAT 6. SZEŚCIORO STUDENTÓW ZDAJE EGZAMIN, A PIĘĆ STUDENTEK CZEKA NA SWOJĄ KOLEJ. WIELU STUDENTÓW JUŻ ZDAŁO EGZAMIN, ALE JEST TEŻ DUŻO DWÓJEK.

Składnia liczebników (z liczebnikami głównymi, zbiorowymi i nieokreślonymi).

WSTĘP

Publikacja niniejsza powstała jako pomoc w nauce polskiej gramatyki dla studentów ukraińskojęzycznych. Z doświadczenia lektorskiego, a także z licznych publikacji naukowych wynika, iż polska gramatyka jest jednym z tych elementów kształcenia językowego, które sprawiają osobom ukraińskojęzycznym w polszczyźnie najwięcej problemów. Podobieństwo języka polskiego i ukraińskiego powoduje, iż sprawność komunikacyjna w języku polskim rozwija się u studentów z Ukrainy dużo wcześniej niż poprawność gramatyczna. Zbieżności między tymi dwoma słowiańskimi językami są przyczyną występowania wzmożonej interferencji u uczących się polszczyzny Ukraińców. Interferencja zaś stanowi podłoże dużej liczby błędów gramatycznych w języku polskim u osób ukraińskojęzycznych.

Wychodząc naprzeciw tym trudnościom, postanowiono przygotować publikację, która będzie pomocna w kształtowaniu poprawności językowej w języku polskim u tej właśnie grupy odbiorców. W dobie nauczania komunikacyjnego poprawność językowa często bywa umieszczana za sprawnością komunikacyjną – w najnowszych podręcznikach jej doskonaleniu poświęca się niewiele miejsca. Ponadto większość podręczników do nauczania języka polskiego jako obcego powstających w Polsce jest skierowana do użytkowników wszystkich języków ojczystych lub też uczniów anglojęzycznych. Niniejszą publikację wyróżnić może przede wszystkim dedykowanie jej głównie ukraińskojęzycznemu odbiorcy posiadającemu specyficzne potrzeby w zakresie nauki polskiej gramatyki.

Książka jest efektem czteroletniej pracy w Wyższej Szkole Informatyki i Zarządzania w Rzeszowie ze studentami z Ukrainy i to właśnie z myślą o nich powstała. Zagadnienia, które znalazły się w zbiorze ćwiczeń, wyłoniono na podstawie badań błędów gramatycznych popełnianych przez naszych studentów. Błędy te są w większości podobne u wszystkich użytkowników języków wschodniosłowiańskich, zatem z książki mogą z powodzeniem korzystać oprócz Ukraińców także Rosjanie i Białorusini.

Publikacja ma formę zbioru ćwiczeń i zarazem zeszytu ćwiczeń – student może uzupełniać je bezpośrednio w książce. Uwzględniono w niej jedynie wybrane „trudne miejsca" polskiej gramatyki dla Ukraińców, a każdemu z zagadnień gramatycznych starano się poświęcić maksymalnie dużo ćwiczeń. Wykorzystano głównie ćwiczenia automatyzujące (tzw. dryl), których popularność osłabła w okresie rozpowszechnienia się nauczania komunikacyjnego, a których skuteczność w przypadku tej grupy odbiorców może okazać się wysoka. Dryl gramatyczny pozwala na automatyzację danej konstrukcji gramatycznej, co przekłada się na wzrost poprawności językowej i wyrugowanie najczęstszych błędów interferencyjnych.

W książce zamieszczono sześć rozdziałów. Każdy z nich odpowiada jednemu zagadnieniu gramatycznemu. Rozdziały rozpoczyna poglądowe zestawienie danej formy lub konstrukcji gramatycznej w języku polskim i ukraińskim (zgodnie z postulatem kontrastywności), co może pomóc w uświadomieniu sobie przez studentów podobieństw oraz różnic między systemami

języka polskiego i ukraińskiego. W tym miejscu podaje się także przykłady najczęstszych błędów gramatycznych z danymi formami. Ćwiczenia typu drylowego postępują od najłatwiejszych do najtrudniejszych, jednak jest to trudność konstrukcyjna, nie leksykalna. Wypełnienie leksykalne wszystkich ćwiczeń jest podstawowe, tak by uwaga ucznia koncentrowała się wyłącznie na ćwiczonej konstrukcji, nie zaś na rekonstrukcji znaczenia fraz. Kontrowersyjne może wydawać się umieszczenie w ćwiczeniach kontrastujących także form błędnych – a tworzonych najczęściej przez studentów z Ukrainy. Zabieg ten, choć niepochwalany, wykorzystano celowo: pozwala on na głębsze uświadomienie sobie własnych błędów poprzez naoczną ich obserwację.

Na końcu każdego rozdziału znajdują się ćwiczenia translacyjne – z języka polskiego na ukraiński, z ukraińskiego na polski, a także tłumaczenie tzw. odwrotne, które pozwala studentom zaobserwować własne błędy interferencyjne. Translacje obejmują zarówno poszczególne zdania, jak i jeden dłuższy tekst. Tłumaczeniu tekstu towarzyszy praca nad błędami w przeznaczonej do tego celu tabeli. Pod koniec każdego rozdziału umieszczono także ćwiczenia komunikacyjne, wymagające od studentów użycia wcześniej zautomatyzowanych struktur gramatycznych w formie swobodnej wypowiedzi na temat zawarty w pytaniu otwartym bądź też opisu fotografii lub ilustracji.

Książka będzie pomocna dla studentów uczących się polszczyzny na poziomach A1–B1, choć wiele ćwiczeń ma charakter mieszany, przez co mogą być one wykorzystywane także na innych poziomach zaawansowania językowego. Ze zbioru ćwiczeń najlepiej korzystać na lekcji wybiórczo w celu wyćwiczenia danej struktury językowej. Ćwiczenia typu automatyzującego nie powinny także zajmować zbyt wiele czasu lekcyjnego, gdyż pomimo swej skuteczności, mogą nużyć studentów. Najkorzystniej więc przeplatać intensywny dryl gramatyczny ćwiczeniami aktywizującymi.

Na końcu zbioru zamieszczono klucz zawierający odpowiedzi do zadań.

Serdeczne podziękowania kieruję do koordynatora procesu wydawniczego – pana Grzegorza Cyrka, dzięki któremu możliwe było ukazanie się niniejszej publikacji. W sposób szczególny pragnę także podziękować moim studentom z Ukrainy, którzy nie tylko testowali fragmenty książki, wyrażając o niej swoje cenne opinie, ale także wykonali szereg tłumaczeń wykorzystanych w zbiorze ćwiczeń. Dziękuję najmocniej najwytrwalszym z „tłumaczy": pani Ulianie Mykycie, pani Weronice Zolotarenko-Rubanskiej oraz panu Heorhijowi Sidunowi.

Dominika Izdebska-Długosz

TEMAT 1.

ON JEST MIŁY. ONA JEST MIŁA. ONA JEST WYKŁADOWCĄ.
ON PRACUJE JAKO INFORMATYK.

PORÓWNAJ!

Вона мила. / Вона є милою. (M./N.)	Ona jest miła. (M.)
Вона мила дівчина. / Вона є милою дівчиною. (M./N.)	Ona jest miłą dziewczyną. (N.)
Він милий. / Він є милим. (M./N.)	On jest miły. (M.)
Він програміст. / Він є програмістом. (M./N.)	On jest programistą. (N.)
Він працює програмістом. (N.)	On pracuje jako programista. (M.)

~~Ona jest miłą. On jest miłym. Jestem wysoką i ładną. Oni są miłymi.~~
~~On pracuje programistą. Ona pracuje lekarką.~~

Uwaga! Kolor czarny w tabeli oznacza formy/konstrukcje językowe różniące się w obu językach, kolor zielony – podobne.

I. Przeczytaj kilkakrotnie na głos podane zdania:

1. Jestem wesoła.
2. Jestem wesołą dziewczyną.
3. Jestem wysportowany.
4. Jestem wysportowanym chłopakiem.
5. Jesteś sympatyczna.
6. Jesteś sympatyczną koleżanką.
7. One są miłe.
8. One są miłymi dziewczynami.
9. On jest informatykiem.
10. On pracuje jako informatyk.
11. Ona jest ekonomistką.
12. Ona pracuje jako ekonomistka.

II. Spośród podanych form podkreśl właściwą.

Przykład: Jesteś bardzo wysoka / bardzo wysoką.

1. Basia jest miłą osobą / miła osoba.
2. Pani Nowacka jest wysoką/wysoka.
3. Jesteście młodymi/młode.
4. Aktorzy są sławni/sławnymi.
5. Moja mama pracuje księgową / jest księgową.
6. Bartek pracuje jako kelner/kelnerem.
7. Jesteś zmęczona/zmęczoną?
8. Jesteście wysportowanymi/wysportowani.
9. Mój tata jest wesołym/wesoły.
10. On programista / jest programistą.

III. Podkreśl właściwe pytanie do podanych zdań.

Przykład: Tomek jest Polakiem. Kim on jest? / Kto on jest?

1. Basia jest miła. Jaka ona? / Jaka ona jest?

2. Marek jest wysokim chłopakiem. Kim on jest? / Jaki on jest?
3. Marek jest wysoki. Jaki on jest? / Jaki on?
4. Basia i Kasia są młode. Jakimi one są? / Jakie one są?
5. Wojtek jest fryzjerem. Kto on? / Kim on jest?
6. Maria jest piękna. Jaką ona jest? / Jaka ona jest?
7. Dziewczyny są wesołe. Jakimi one są? / Jakie one są?
8. Moja siostra jest architektem. Kto ona? / Kim ona jest?
9. Dziecko jest grzeczne. Jakie ono jest? / Jakim ono jest?
10. Marek pracuje jako biznesmen. Kim on jest? / Kim on pracuje?

IV. Uzupełnij podane zdania wyrażeniami z tabelki. Uwaga! Nie wszystkie wyrażenia z tabelki mogą być wykorzystane. Jest kilka poprawnych wariantów wykonania ćwiczenia.

Przykład: Bartek jest *wysokim mężczyzną.*

jako nauczycielki wesołymi nauczycielkami fizyk przystojny mężczyzna
ładną i miłą kelnerami dobrym studentem wysokim mężczyzną
jako ekonomistka szczupłym mężczyznem młodymi dobrymi studentami
lekarką ładna i miła młodymi dziewczętami ekonomistką jako bibliotekarka
dobrzy studenci kelnerzy wesołymi studentami dobry student fizykiem

1. Maria pracuje .....
2. Monika jest .....
3. Pan Nowacki jest .....
4. Oni są .....
5. Bartek jest z zawodu .....
6. One pracują .....
7. One są .....
8. Jesteście .....
9. Będę pracować .....
10. Tomek to .....

V. Połącz zdania z obu kolumn (odpowiedzi i pytania).

1. **Marek jest mechanikiem.**	a) Kim jesteś?
2. One są miłe.	b) Co to jest?
3. To jest nauczycielka.	c) *Kim on jest?*
4. Basia jest barmanką.	d) Kim oni są?
5. Wojtek jest miłym chłopakiem.	e) Jaki on jest?
6. To jest pies.	f) Jakie one są?
7. Oni są Ukraińcami.	g) Kim one są?
8. Wojtek jest sympatyczny.	h) Kim on jest?
9. One są lekarkami.	i) Kto to jest?
10. Jesteś Polakiem.	j) Kim ona jest?

VI. Do podanych zdań dobierz odpowiednie pytania z tabelki. Uwaga! Nie wszystkie pytania z tabelki mogą być wykorzystane.

Przykład: Magda jest Polką. *Kim ona jest?*

Kim ona jest? Jakie one? Co to jest? Jakimi one są? Jaka ona? Jakim ono jest? Jakie ono jest? Jaką ona jest? Kim on? Jaka ona jest? Kto to? Jakie one są? Kim on jest? Kto to jest? Jakie one są? Jaki on jest? Kim ona jest? Jakim on jest mężczyzną? Kim on jest? Kim on? Jakie ono? Kto to jest? Jakimi one są? Jaki on jest mężczyzną?

1. Modelki są wysokie i szczupłe. .....
2. To jest polski poeta. .....
3. To jest biały kot. .....
4. Magda jest przedstawicielką handlową. .....
5. Basia jest kulturalna. .....
6. To dziecko jest grzeczne. .....
7. Ten pan jest przystojny. .....
8. Ten pan jest przystojnym mężczyzną. .....
9. One są bogate. .....
10. Mark jest Anglikiem. .....

VII. Zadaj pytanie do podkreślonych części zdań.

Przykład: Monika i Basia są zgrabne. *Jakie one są?*

1. Marek jest dobrym sportowcem. ..... ?
2. Marek jest dobrym sportowcem. ..... ?
3. Magda jest dobrą kucharką. ..... ?
4. Magda jest dobrą kucharką. ..... ?
5. One są świetnymi specjalistkami. ..... ?
6. One są świetnymi specjalistkami. ..... ?
7. Wojtek jest fizykiem jądrowym. ..... ?
8. Igor jest przystojny. ..... ?
9. Julia jest wykształcona i mądra. ..... ?
10. To jest Piotr Nowak. ..... ?

VIII. Podane zdania przekształć według wzoru.

Przykład: Ola jest malarką. *Ola pracuje jako malarka.*

1. Marek jest księgowym. .....
2. Pan Nowak jest kierowcą. .....
3. Pani Basia jest nauczycielką. .....
4. Monika jest architektem. .....
5. Bartek jest lektorem. .....
6. Moja mama jest przedsiębiorcą. .....
7. Ten pan jest kucharzem. .....
8. One są lekarkami. .....
9. Michał jest programistą. .....
10. Grzegorz jest sędzią. .....

IX. Podane zdania przekształć według wzoru.

Przykład: Magda pracuje jako fryzjerka. *Magda jest fryzjerką.*

1. Borys pracuje jako kierownik. .....

2. Pan Nowakowski pracuje jako policjant. .....
3. Monika pracuje jako pielęgniarka. .....
4. Alicja pracuje jako sekretarka. .....
5. Te panie pracują jako urzędniczki. .....
6. Julia i Ola pracują jako kelnerki. .....
7. Iza pracuje jako adwokat. .....
8. Kuba pracuje jako przewodnik. .....
9. Kasia i Ala pracują jako fryzjerki. .....
10. Bartek pracuje jako projektant. .....

X. Do podanych zdań dopisz dwa zdania według wzoru.

Przykład: Ona pracuje w urzędzie. *Ona jest urzędniczką. Ona pracuje jako urzędniczka.*

1. Ona pracuje w szpitalu i leczy ludzi. .....
.....
2. On projektuje domy. .....
.....
3. Ona robi zdjęcia. .....
.....
4. Ona uczy dzieci w szkole. .....
.....
5. On prowadzi samochód. .....
.....
6. Ona maluje obrazy. .....
.....
7. On pisze artykuły do gazet. .....
.....
8. On leczy zęby. .....
.....
9. On gotuje w restauracji. .....
.....

10. Ona serwuje posiłki w restauracji. .....

.....

XI. Poniższy tekst uzupełnij wyrazami w nawiasach w odpowiedniej formie.

Moja rodzina nie jest duża. Mama z zawodu jest *nauczycielką* (nauczycielka) muzyki, ale obecnie pracuje jako ..... (sekretarka) w dużej firmie farmaceutycznej. Mój tato także nie pracuje w wyuczonym zawodzie. Jest ..... (matematyk) z wykształcenia, ale pracuje jako ..... (ekonomista) we własnej firmie. Jest więc też ..... (biznesmen), inaczej: ..... (przedsiębiorca). Moja mama jest ..... (ładna), ... (miła) i zawsze ..... (wesoła). A mój tato jest bardzo ..... (silny). Kiedyś przez wiele lat trenował judo. Moja siostra jest ..... (mała) i ..... (śmieszna). Chodzi do szkoły podstawowej i jest jeszcze ..... (uczennica). A ja jestem już ..... (studentka). Bardzo kocham moją małą, ale najlepszą na świecie rodzinę!

XII. Podpisz obrazki według wzoru: *On/ona jest… On/ona pracuje jako…*

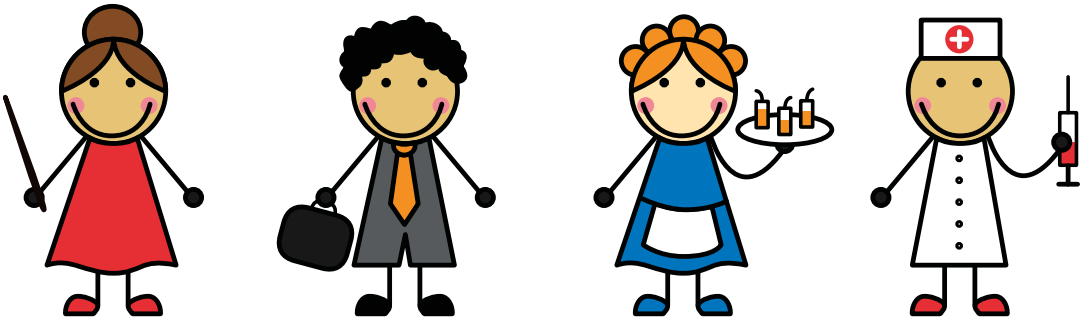

1. 2. 3. 4.

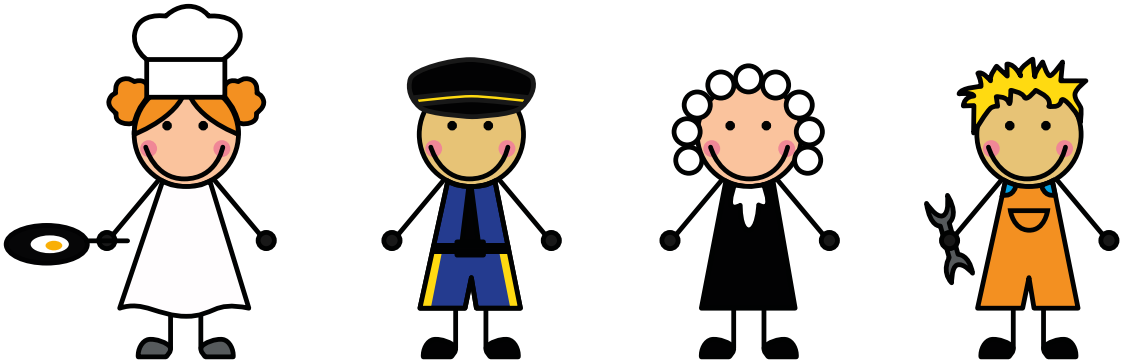

5. 6. 7. 8.

1. .....
2. .....
3. .....
4. .....
5. .....
6. .....
7. .....
8. .....

XIII. **Opisz krótko postaci na fotografiach.**

Fot. Albin Olsson

a) Kim jest Jamala? Jaka ona jest?

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

b) Kim jest Swiatosław Wakarczuk? Jaki on jest?

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

c) Opisz krótko siebie. Kim jesteś? Jaki/jaka jesteś?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

XIV. Przetłumacz na język ukraiński poniższe zdania. Przeanalizuj podobieństwa i różnice.

1. Pan Nowakowski pracuje jako mechanik samochodowy. .....

.....

2. Ona jest wysoka, szczupła, zgrabna i ładna. .....

.....

3. Magda jest wykwalifikowaną kosmetyczką. .....

.....

4. Maksym i Andrii są sympatycznymi Ukraińcami. .....

.....

5. Mój tato pracuje jako prawnik. .....

.....

6. Profesor Kowalski jest mądry, kulturalny i miły. .....

.....

7. Dziecko Magdy jest grzeczne i uśmiechnięte. .....

.....

8. Kim on jest? Francuskim pisarzem. .....

.....

9. Jaki on jest? Niski i gruby. .....

.....

10. Jakie one są? Zdrowe i wesołe. .....

.....

XV. Przetłumacz na język polski poniższe zdania. Przeanalizuj podobieństwa i różnice.

1. Вона – наш викладач. .....
.....
2. Яка вона? .....
.....
3. Який він? .....
.....
4. Моя тітка працює секретаркою. .....
.....
5. Алла – напружена та знервована. .....
.....
6. Дівчата – розумні й талановиті. .....
.....
7. Вони працюють модельками. .....
.....
8. Він працює водієм автобуса. .....
.....
9. Я веселий і радісний. .....
.....
10. Збіґнєв Герберт був польським поетом. .....
.....
11. Пан Ковальскі працює стоматологом. .....
.....

XVI. Przetłumacz na język ukraiński poniższy tekst. Następnie zakryj oryginał i przetłumacz swój tekst na język polski. Na końcu porównaj swoje tłumaczenie z oryginałem i popracuj nad poprawą błędów.

Zapisałam się do szkoły językowej na naukę języka hiszpańskiego. W mojej grupie jest tylko siedem osób, a każda z nich jest inna. Katia jest Rosjanką i matką dwójki dzieci. W Rosji pracuje jako stewardesa i lata liniami Aeroflot. Monica mieszka teraz w Polsce, ale jest z Francji. Jest Francuzką i pracuje jako lektorka języka francuskiego. Jest bardzo

wysoka i ładna. Mogłaby być modelką! Maksym jest z Ukrainy. Jest bardzo młody i wesoły. On jest jeszcze uczniem, chodzi do liceum. W grupie jest też Laszlo. On jest Węgrem i pracuje jako mechanik samochodowy. Z wykształcenia jest kucharzem, ale bardziej lubi naprawiać samochody niż gotować. Pani Maria jest bardzo cicha i skromna, mówi mało i siedzi zawsze z tyłu. Jest już emerytką i babcią. Hiszpańskiego uczy się dla siebie, bo – jak mówi – uczyć trzeba się przez całe życie.

a) moje tłumaczenie ukraińskie

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

b) moje tłumaczenie polskie (tekstu ukraińskiego)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

c) poprawa błędów

Moje tłumaczenie ukraińskie	Moje tłumaczenie polskie	Tekst oryginalny	Moje zdania z tą formą

d) Opisz członków swojej rodziny: Kim jest twoja mama? Jaki jest twój tata? Masz rodzeństwo? Jaka jest twoja siostra? Jaki jest twój brat?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

CZY NA PEWNO MÓWISZ POPRAWNIE?

✓	✗
AKWEN	AKWEN WODNY
OKRES	OKRES CZASU
SPADAĆ	SPADAĆ W DÓŁ
COFAĆ SIĘ	COFAĆ SIĘ DO TYŁU

TEMAT 2.

TO SĄ KRAJE, A TO MUZEA. JESTEM NA PLAŻY.
DAŁAM PREZENT RODZICOM.

PORÓWNAJ!

Це країни.	To są kraje.
Це місяці.	To są miesiące.
Це акваріуми.	To są akwaria.
Я даю подарунок батькам.	Daję prezent rodzicom.
Я на пляжі, на рецепції, на роботі, в подорожі.	Jestem na plaży, na recepcji, w pracy, w podróży.

~~To są kraji, tramwaji, miesiący, akwariumy. Daję prezent rodzicam, przyjaciołam. Jestem na plaże, na granice, w prace, w podróże.~~

I. Przeczytaj kilkakrotnie na głos podane zdania:

1. To są ciężkie prace.
2. Pracuję na recepcji.
3. Odpoczywam na swojej daczy.
4. Dałam klucz temu panu.
5. Ufam moim rodzicom.
6. Wierzę moim przyjaciołom.
7. Przyglądam się dziewczynom.
8. To są akwaria.
9. Podobają mi się te muzea.
10. Leżę na plaży.

II. Podkreśl poprawną formę.

Przykład: To są konie/koni.

1. To są koszy/kosze.
2. To są pracy/prace.
3. To są tramwaje/tramwaji.
4. To są goście/gości.
5. To są materacy/materace.
6. To są oleji/oleje.
7. To są śledzie/śledzi.
8. To są garaży/garaże.
9. To są dacze/daczy.
10. To są podróży/podróże.
11. To są parasole/parasoli.

III. Dopisz lm podanych rzeczowników. Zaznacz kolorem i napisz, co się zmieniło w tych formach.

Przykład: (miś) To są *misie. ś → sie.*

1. (praca) To są .....prace a --->e.....
2. (słoń) To są .....słonie --> ń-->nie.....
3. (kopalnia) To są ...kopalnie ia-->ie.....
4. (szyja) To są .....szyje.....
5. (skroń) To są .....skronie.....
6. (idylla) To są .....idylle.....
7. (nietoperz) To są .....nietoperze....
8. (jeż) To są .....jeże.....
9. (kolej) To są .....koleje.....
10. (przyjaźń) To są .....przyjaźnie.....
11. (dworzec) To są ....dworce rz--->rce...
12. (kobierzec) To są .....kobierce.....

13. (ziemia) To są ..ziemie.....
14. (kasza) To są .....kasze.....
15. (ryś) To są .....rysie.....
16. (znicz) To są .....znicze.....
17. (cmentarz) To są .....cmentarze.....
18. (branża) To są .....branże.....
19. (opcja) To są .....opcje.....
20. (gołąb) To są .....gołębie.....
21. (kość) To są .....kości.....
22. (mysz) To są .....myszy.....
23. (noc) To są .....noce.....
24. (miłość) To są .....miłości.....

IV. Podkreśl poprawne formy.

Przykład: To są licea/liceumy.

1. To są akwariumy/akwaria.
2. Uczymy się w kolegiach/kolegiumach.
3. Ryby pływają w akwarium/akwariumie.
4. Przyglądam się tej audytorii / temu audytorium.
5. Byłam w tych muzeach/muzeumach.
6. Spacerowaliśmy po centrum/centrumie miasta.
7. Dostaliśmy wysokie honorariumy/honoraria.
8. Pisarz poświęcił tym epitafiom/epitafiumom kilka stron.
9. Czytam historię imperiumów/imperiów.
10. Gimnazja/gimnazjumy będą zlikwidowane.
11. Mam albumy/albuma na zdjęcia.
12. Pasują im te kostiuma/kostiumy.
13. Ładne są te zniczy/znicze.
14. To są cmentarze/cmentarzy.

Strona internetowa
IŚĆ

V. Wpisz rzeczowniki zakończone na *-um* w odpowiednim przypadku według wzoru.

Przykład: To jest kolegium. To są *kolegia*. Idę na te *kolegia*. Zastanawiam się nad tymi *kolegiami*. Myślałam o ostatnich *kolegiach*.

1. To jest magisterium. To są ..... Mamy już nasze ..... Poświęciliśmy naszym ..... wiele czasu. Często myślę o twoim .....

2. To jest referendum. To są ..... Tym ..... telewizja poświęciła sporo czasu. Myślenie o ostatnich ..... nie jest łatwe.

3. To jest kryterium. To są ..... Jakimi ..... kierowaliście się przy wyborze studiów? Nie rozumiem tych ..... oceny. Czytałam wczoraj o ..... ocen wniosków stypendialnych.

4. To jest planetarium. To są ..... We wszystkich ..... można obserwować gwiazdy. Bilety do tych ..... nie są tanie. Byłaś już w jakichś .....?

5. To jest sanatorium. To są ..... Czytałam pozytywne opinie o tych ..... Nasza babcia już przesadza z tymi .....!

6. To jest repetytorium. To są ..... Nie kupiłam żadnych ..... z matematyki. Przerobiłeś wszystkie ..... z angielskiego? Nie znam materiału z tych .....

7. To jest terytorium. To są ..... Obce wojska pojawiły się na tych ..... Aktualne mapy nie pokazują interesujących nas ..... Na tym ..... występują rzadkie owady.

8. To jest archiwum. To są ..... W polskich ..... odnaleziono dawno poszukiwane informacje. Nie znam tych .....

9. To jest konwersatorium. To są ..... Chodzimy na te ..... Na tych ..... rozmawiamy na temat artykułów naukowych.

10. To jest seminarium. To są ..... Profesorowie nie przyszli dziś na swoje ..... Wszyscy mówią tylko o tym ..... Mam problemy z moim .....

VI. Podkreśl poprawną formę.

Przykład: Myślałam o nowej prace/<u>pracy</u>.

1. Opowiadał nam o synie/<u>synu</u>.
2. Zasmakowałam w tym ciaście/<u>cieście</u>.
3. Mieszkam w <u>domu</u>/domie po prawej.

4. Mówiła nam o panie/panu Kowalskim.
5. Wiersz mówi o gwiaździe/gwieździe.
6. Ksiądz jest teraz w kościele/kościole.
7. Mieszkamy w dużym miaście/mieście.
8. Opalaliśmy się na plaży/plaże.
9. Będziemy odpoczywać w jego dacze/daczy.
10. Stałam na dworzcu/dworcu aż dwie godziny.

VII. Połącz logicznie zdania z odpowiednimi wyrazami.

1. **Muzycy ukończyli lwowskie**	a) stadium
2. Dyskutujemy na	b) sanktuarium.
3. Ile masz godzin pracy? Jakie masz	c) *konserwatorium.*
4. Pianista zagrał piękne	d) referendum?
5. W sprawie leków na raka odbyło się ważne	e) insygnium
6. Katolicy chętnie odwiedzają to	f) studium
7. Jak zagłosowaliście w	g) konwersatorium.
8. Korona to … królewskie.	h) pensum?
9. To jest ciekawe … przypadku.	i) preludium.
10. Opisano kolejne … rozwoju tej bakterii.	j) sympozjum.

VIII. Wpisz wyrazy z nawiasów w odpowiedniej formie. Podkreśl kolorem końcówki i alternacje.

Przykład: (kasza) Czytałam o *kaszy*, że jest bardzo zdrowa.

1. Gdzie są moje notatki? Leżą na swoim (miejsce) .....
2. Lubię chodzić po (miasto) .....
3. Opowiem ci o moim (kot) .....
4. Lubię spać na grubym (materac) .....
5. Jak długo zostaniesz dziś w (praca) .....?
6. W tej (chata) ..... znaleźli dawne naczynia wiejskie.
7. Mam ranę na (noga) .....

8. W Polsce dużo się mówi o (wiara) ..... katolickiej.
9. Film propagandowy opowiada o dzielnej (robotnica) .....
10. Lubię uczyć się w (noc) .....
11. Przewodnik opowiadał nam o (Luwr) .....
12. W (kuchnia) ..... stoi świeżo upieczone ciasto.
13. Miałam wiele przygód w swoim (życie) .....
14. Czytałaś coś o tym (zespół) .....?
15. Na (granica) ..... trzeba było długo czekać.
16. Podróżnik żyje zwykle w (podróż) .....
17. Muszę się dowiedzieć czegoś o (wynajem) ..... mieszkania.
18. Zapytajmy o wolny pokój w (recepcja) ..... hotelu.
19. Lubisz spacerować po (las) .....?
20. W którym (garaż) ..... zostawiłeś auto?

IX. Poniższe wyrazy zapisz w C. lp i wpisz w odpowiednie miejsca tabeli. Następnie wybierz po cztery rzeczowniki z każdej kolumny i ułóż z nimi własne zdania.

pies kot koń chłopiec chłop człowiek komputer robot syn brat ojciec wujek prezydent zeszyt długopis słoń jeż wąż maluch orzeł ptak świat pan lekarz dziadek aktor Polak Ukrainiec Rosjanin Amerykanin Bóg mąż uczeń kwiat sąsiad kraj Wojtek Iwan Maksym samochód kubek dzień

-u	-owi
psu *kotu* chłopcu Bogu chłopu bratu ojcu **orłowi/orłu** **światu** **panu** **dniu**	koniowi zeszytowi człowiekowi komputerowi robotowi synowi wujkowi prezydentowi

a) **-u**

Przykład: *psu – Dałem smakołyki mojemu miłemu psu.*

1. .....
2. .....
3. .....
4. .....

b) **-owi**

1. .....
2. .....
3. .....
4. .....

X. **Podkreśl właściwe formy.**

Przykład: Dałem te książki swojemu kolege/koledze.

1. Powiedz to swoim rodzicam/rodzicom.
2. Muszę zakroplić oczy mojemu kotu/kotowi.
3. Przyglądam się temu ptaku/ptakowi.
4. Chcesz coś powiedzieć mojemu synu/synowi?
5. Dajmy jeść temu głodnemu psu/psowi.
6. Król powiedział chłopowi/chłopu, że stanie się szlachcicem.
7. Mówiliśmy panu/panowi Kowalskiemu, że dziś nie przyjdziemy.
8. Ufam moim przyjacielam/przyjaciołom.
9. Dałam owies temu pięknemu koniu/koniowi.
10. Zaufaj drugiemu człowieku/człowiekowi.

XI. **Wpisz podane w nawiasach rzeczowniki w odpowiedniej formie. Zaznacz kolorem końcówki.**

Przykład: Dzięki moim (rodzice) *rodzicom* zaczęłam studia w Polsce.

1. Przypomnij swoim (koleżanki) ..... o dacie zaliczenia.

2. Złodzieje ukradli (lekarze) ..... sprzęt medyczny.
3. Sprzedano tym (panowie) ..... nieświeże ryby.
4. Powiedz (przyjaciele) ....., że są dla ciebie ważni.
5. Opowiedz (przedszkolaki) ..... tę bajkę.
6. Podziękuj swoim (dziadkowie) ..... za ten prezent!
7. Wierzysz tym (ludzie) .....?
8. One ufają swoim (mężowie) .....
9. Daj tym (zwierzęta) ..... szybko coś do picia!
10. Dziewczynki dokuczały swoim (bracia) .....
11. Czy podobało się (panie) ..... tamto mieszkanie?
12. (studenci) ..... nie wypada zachowywać się niekulturalnie.
13. Ludzie wystąpili ostro przeciw tym (politycy) .....
14. Wbrew (rodzice) ..... pojechałam na wycieczkę.
15. Na przekór (mamy) ..... dzieci jeszcze bardziej krzyczały.
16. Moim (dzieci) ..... przydałoby się więcej dyscypliny.

XII. Odpowiedz krótko na poniższe pytania.

a) Jakie rzeczy, meble, sprzęty są w twoim mieszkaniu?

.....

.....

b) Jakim zwierzętom lubisz się przyglądać w zoo?

.....

.....

c) W jakich miejscach przebywasz najczęściej w Polsce? A w jakich, gdy jedziesz na Ukrainę?

.....

.....

d) Komu ufamy i wierzymy, a komu nie?

.....

.....

e) Dzięki komu i czemu można sobie poprawić nastrój?

.....

.....

XIII. Odpowiedz krótko na pytania pod zdjęciami.

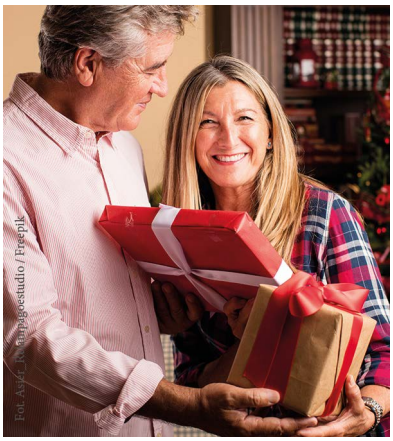

a) Komu wręczono prezenty?

.....

.....

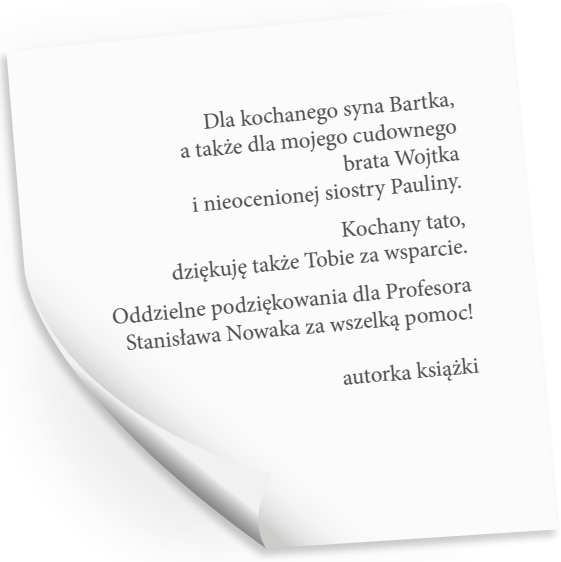

b) Komu autorka zadedykowała swoją książkę?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

XIV. Uzupełnij podane zdania odpowiednimi formami wyrazów z nawiasów.

1. Przyszedłem, żeby kupić 2 (kosz) ..... i 4 (materac) .....
2. Ryby pływają w ogromnym (akwarium) .....
3. Dałeś mój zeszyt swoim (znajomi) .....?

4. Nigdy nie widziałem (insygnia) ..... władzy królewskiej.
5. Bartek wykonywał ciężkie (praca) ..... na wakacjach we Francji.
6. Na (konwersatorium) ..... dyskutowaliśmy o polityce.
7. Dzięki moim (przyjaciele) ..... nauczyłem się tego materiału.
8. Przyjrzyj się swojemu (życie) .....
9. Wygrał konkurs wbrew (kryteria) .....
10. Na te (terytorium) ..... weszły obce wojska.

XV. Podane zdania przetłumacz na język ukraiński. Przeanalizuj podobieństwa i różnice.

1. Lubię chodzić po muzeach. .....
2. Powiedziałam swój sekret rodzicom, siostrom i przyjaciółkom. .....
.....
3. W akwariach pływają ryby. .....
4. Byłam dwa miesiące w sanatorium. .....
5. Dałam jeść psu i kotu. .....
6. Kupiłam dwa grube materace. .....
7. Jego dacze były duże i bogate. .....
8. W chacie siedzieli starsi ludzie. .....
9. W diecie są potrzebne różne oleje. .....
10. Temu chłopcu podoba się piosenka. .....
.....

XVI. Podane zdania przetłumacz na język polski. Przeanalizuj podobieństwa i różnice.

1. Це зручні матраци. .....
2. Я говорила про це батькам. .....
3. Ти довіряєш своїм друзям? .....
4. Ти віриш політикам? .....
5. Я дала їсти коневі та котові. .....
6. В акваріумі плавають дельфіни. .....
7. Дай цю книжку цьому панові. .....

8. Подарунок подобається моєму синові. .....

.....

9. Вони лежали на пляжі цілий день. .....

.....

10. Я нікому не розповідаю про своє життя. .....

.....

XVII. Przetłumacz na język ukraiński poniższy tekst. Następnie zakryj oryginał i przetłumacz swój tekst na język polski. Na końcu porównaj swoje tłumaczenie z oryginałem i popracuj nad poprawą błędów.

Zdrowy styl życia to przede wszystkim odpowiednia dieta. Muszą się w niej znaleźć węglowodany, tłuszcze, białka, witaminy, składniki mineralne. Nie można bać się tłuszczy, gdyż także one są potrzebne organizmowi. Zdrowe tłuszcze to różnego rodzaju oleje, a także orzechy i ryby. Chcesz czasem wyrzucić czapki, szale i parasole? Możesz, ale musisz zbudować swoją odporność. Możesz to zrobić, dając swojemu ciału i psychice aktywność oraz wypoczynek. Treningi, ćwiczenia, nauka? Tak, ale po nich musi nastąpić relaks. Jeśli wierzysz różnym dietetycznym nowikom i modom, możesz je wypróbować, ale z umiarem! Drastyczne diety nie przysłużą się twojemu zdrowiu, a niektórymi możesz sobie zaszkodzić. Twarde materace, joga, wegetarianizm? Dlaczego nie! A może wypróbujesz jeszcze inne opcje?

a) moje tłumaczenie ukraińskie

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

b) moje tłumaczenie polskie (tekstu ukraińskiego)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

c) poprawa błędów

Moje tłumaczenie ukraińskie	Moje tłumaczenie polskie	Tekst oryginalny	Moje zdania z tą formą

d) Nawiązując do tekstu, napisz, co jeszcze służy naszemu zdrowiu. Co trzeba jeść, pić? Jak ty dbasz o swoje zdrowie?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

CZY NA PEWNO MÓWISZ POPRAWNIE?

✓

1 SIERPNIA

MAMY ROK DWA TYSIĄCE PIĄTY
W ROKU DWA TYSIĄCE SZÓSTYM
O ROKU DWA TYSIĄCE SIÓDMYM

✗

1 SIEPIEŃ

MAMY ROK DWUTYSIĘCZNY PIĄTY
W ROKU DWUTYSIĘCZNYM SZÓSTYM
O ROKU DWUTYSIĘCZNYM SIÓDMYM

TEMAT 3.

CI STUDENCI, KTÓRZY UCZĄ SIĘ JĘZYKA POLSKIEGO, SĄ INTELIGENTNI. TE STUDENTKI, KTÓRE UCZĄ SIĘ JĘZYKA POLSKIEGO, SĄ INTELIGENTNE.

PORÓWNAJ!

Ці студенти милі.	Ci studenci są mili. (r.mos.)
Ці студентки милі.	Te studentki są miłe. (r.nmos.)
Ці українці, які говорили.	Ci Ukraińcy, którzy mówili. (r.mos.)
Ці українки, які говорили.	Te Ukrainki, które mówiły. (r.nmos.)
Ці собаки, які гавкали.	Te psy, które szczekały. (r.nmos.)
Ці діти, які співали.	Te dzieci, które śpiewały. (r.nmos.)
Чиї це сини? Мої чи твої?	Czyi to są synowie? Moi czy twoi? (r.mos.)
Чиї це доньки? Мої чи твої?	Czyje to są córki? Moje czy twoje? (r.nmos.)
Ці лікарі хороші.	Ci lekarze są dobrzy. (r.mos.)
Ці лікарки хороші.	Te lekarki są dobre. (r.nmos.)

Te miłe pany byli. Czyje są te syny? Tamte kolegi nie polubili nas.
Dzieci krzyczeli. Wszystkie ludzi byli. Mam ambitni plany. Mam ładni ubrania.
Które ludzi? Te studenty, te prezydenty, polaki.

I. Przeczytaj kilkakrotnie na głos podane zdania:

1. Ci Ukraińcy są sympatyczni.
2. Tamci Polacy są weseli.
3. Moje studentki są sympatyczne.
4. Twoje koleżanki są wesołe.
5. Tamte dzieci są miłe.
6. Te psy są groźne.
7. Czyje koty są puszyste?
8. Moje kwiaty są piękne.
9. Moi profesorowie są mądrzy.
10. Twoi bracia są wysocy.

II. Podkreśl poprawne formy.

Przykład: To są synowie/syny.

1. To są gości/goście.
2. To są leni/lenie.
3. To są pany/panowie.
4. To są prezydenci/prezydenty.
5. To są studenty/studenci.
6. To są aktorze/aktorzy.
7. To są kelnery/kelnerzy.
8. To są przyjacieli/przyjaciele.
9. To są sąsiedzi/sąsiady.
10. To są lekarze/lekarzy.
11. To są doktorze/doktorzy.
12. To są piosenkarzy/piosenkarze.
13. To są profesorzy/profesory.
14. To są policjanty/policjanci.
15. To są ojce/*ojcowie.*

III. Dopisz formy M. lm rzeczowników. Zaznacz kolorem końcówki i alternacje oraz zapisz je obok.

Przykład: lotnik – *lotnicy*, *k → cy*

1. artysta – .....
2. dyrektor – .....
3. doktor – .....
4. lekarz – .....
5. kelner – .....
6. ogrodnik – .....
7. nauczyciel – .....
8. listonosz – .....
9. pielęgniarz – .....
10. ekonomista – .....
11. medyk – .....
12. informatyk – .....
13. fizjoterapeuta – .....
14. logistyk – .....
15. dentysta – .....
16. stomatolog – .....
17. król – .....
18. dziekan – .....
19. syn – .....
20. ojciec – .....
21. chłopiec – .....
22. kibic – .....
23. człowiek – .....
24. aktor – .....
25. architekt – .....
26. autostopowicz – .....
27. mąż – .....
28. twórca – .....
29. pisarz – .....
30. naukowiec – .....
31. matematyk – .....
32. socjolog – .....
33. specjalista – .....
34. ekspert – .....
35. ekonomista – .....
36. grafik – .....
37. animator – .....
38. budowlaniec – .....
39. ochroniarz – .....
40. tancerz – .....
41. celebryta – .....
42. polityk – .....
43. mówca – .....
44. recepcjonista – .....
45. malarz – .....
46. muzyk – .....
47. kustosz – .....
48. złodziej – .....
49. leń – .....
50. sekretarz – .....
51. poganin – .....
52. ksiądz – .....
53. przyjaciel – .....
54. kolega – .....

55. brat – .....
56. wujek – .....
57. dziennikarz – .....
58. wróg – .....
59. poeta – .....
60. sąsiad – .....

IV. Podkreśl poprawne formy.

Przykład: To są Ukraince/Ukraińcy.

1. To są Polaki/Polacy.
2. To są Francuzy/Francuzi.
3. To są Niemcy/Niemce.
4. To są Szwedzi/Szwedy.
5. To są Amerykańce/Amerykanie.
6. To są Rosjanie/Ruskie.
7. To są Białorusini/Białorusi.
8. To są Włochy/Włosi.
9. To są Anglicy/Angielcy.
10. To są Japończyki/Japończycy.
11. To są Litwini/Litwinie.
12. To są Kitajcy/Chińczycy.

V. Uzupełnij tabelkę z nazwami narodowości. Dopisz i zaznacz kolorem końcówki i alternacje.

M. lp	M. lm	Końcówki i alternacje
Europejczyk	*Europejczycy*	*k → cy*
Ukrainiec		
Polak		
Rosjanin		
Niemiec		
Francuz		

M. lp	M. lm	Końcówki i alternacje
Włoch		
Belg		
Anglik		
Irlandczyk		
Szwed		
Holender		
Fin		
Norweg		
Estończyk		
Szwajcar		
Łotysz		
Litwin		
Słoweniec		
Gruzin		
Ormianin		
Kazach		
Czech		
Słowak		
Serb		
Hiszpan		
Austriak		
Rumun		
Białorusin		

M. lp	M. lm	Końcówki i alternacje
Bułgar		
Węgier		
Grek		
Portugalczyk		
Azjata		
Chińczyk		
Japończyk		
Koreańczyk		
Wietnamczyk		
Turek		
Turkmen		
Uzbek		
Amerykanin		
Kanadyjczyk		
Australijczyk		
Syryjczyk		
Nigeryjczyk		
Irakijczyk		
Palestyńczyk		
Żyd		
Izraelczyk		
Irańczyk		
Somalijczyk		

VI. Połącz logicznie podmiot z odpowiednim zdaniem.

1. **Somalijczycy**	a) wygłaszają piękne mowy.
2. Belgowie	b) mieszkają w Indiach.
3. Lenie	c) zwykle kończą w więzieniu.
4. Aktorzy	d) to obywatele Armenii.
5. Kustosze	e) *mieszkają w Somalii*.
6. Ochroniarze	f) nie lubią żadnej pracy.
7. Ormianie	g) to obywatele Belgii.
8. Złodzieje	h) wcielają się w role.
9. Mówcy	i) pracują w muzeach.
10. Hindusi	j) zajmują się ochroną obiektów lub osób.

VII. Uzupełnij podane zdania według wzoru.

Przykład: *Polacy* mieszkają w Polsce.

1. ..... pracują w szpitalu.
2. ..... mieszkają w Szwecji.
3. ..... lubią nic nie robić.
4. ..... to przeciwieństwo przyjaciół.
5. ..... mieszkają w Kazachstanie.
6. ..... okradają mieszkania.
7. ..... mieszkają w Hiszpanii.
8. ..... malują obrazy.
9. ..... mieszkają w Holandii.
10. ..... sprawują msze w kościele.
11. ..... mieszkają w Gruzji.
12. ..... kibicują swojej drużynie na meczach.
13. ..... mieszkają na Łotwie.
14. ..... to mężowie naszych ciotek.
15. ..... mieszkają w Iraku.

16. ..... pracują w recepcji, np. hotelu.
17. ..... mieszkają w Japonii.
18. ..... projektują budynki i wnętrza.
19. ..... mieszkają w Kanadzie.
20. ..... tańczą.
21. ..... mieszkają w Australii.
22. ..... zajmują się socjologią.

VIII. Uzupełnij poniższy tekst wyrazami z nawiasów w M. lm.

Na naszej uczelni dziś jest uroczysta inauguracja roku akademickiego. Na scenie są już wszyscy *profesorowie* (profesor), ...doktorzy..... (doktor), ...dziekani.... (dziekan) wszystkich wydziałów. Są też nasi .....rektorzy..... (rektor). Na sali siedzą wszyscy .....studenci..... (student) pierwszego roku, a także nasi ....wykładowcy..... (wykładowca) i .....lektorzy..... (lektor). Mamy w tym roku bardzo wiele różnych narodowości wśród studentów. Po prawej stronie na auli siedzą .....Ukraińcy..... (Ukrainiec), ...Polacy..... (Polak), ...Kazachowie..... (Kazach) oraz .....Nigeryjczycy..... (Nigeryjczyk). Na studiach anglojęzycznych uczą się także .....Hindusi..... (Hindus), ...Rosjanie..... (Rosjanin), ...Białorusini..... (Białorusin) oraz .....Litwini..... (Litwin).

Kadra nauczycielska na naszej uczelni to nie tylko .....naukowcy..... (naukowiec) .....teoretycy..... (teoretyk), jak: .....socjolodzy/socjologowie..... (socjolog), ...biolodzy..... (biolog), ...matematycy..... (matematyk), ...angliści..... (anglista), ...poliotolodzy..... (politolog), ...inżynierzy/inżynierowie..... (inżynier), ale także .....praktycy..... (praktyk), jak: .....informatycy..... (informatyk), ...logistycy..... (logistyk), ...fizjoterapeuci..... (fizjoterapeuta), ...kosmetolodzy..... (kosmetolog). To są znakomici .....specjaliści..... (specjalista), ...eksperci..... (ekspert) w swojej dziedzinie. I my za kilka lat też chcemy stać się specjalistami i zdobyć dobry zawód, umiejętności i kwalifikacje.

IX. Podkreśl poprawne formy.

Przykład: Miłe/<u>mili</u> studenci.

1. Zdrowe/zdrowi ludzie.
2. Sympatyczne/sympatyczni panowie.
3. Głusi/głuche uczniowie.
4. Starzy/stare pacjenci.
5. Eleganckie/eleganccy modele.
6. Duże/duzi chłopcy.
7. Nieśmiali/nieśmiałe muzycy.
8. Ubodzy/ubogie starcy.
9. Dobre/dobrzy doktorzy.
10. Twardzi/twarde mężczyźni.
11. Bogate/bogaci politycy.
12. Starsze/starsi ludzie.
13. Lepsi/lepsze profesorowie.
14. Drogie/drodzy państwo!
15. Uparci/uparte mężowie.

X. Dopisz formy M. lm przymiotników. Zaznacz kolorem końcówki i alternacje oraz zapisz je obok.

Przykład: chudy – *chudzi; d → dzi*

1. znany – .....
2. zazdrosny – .....
3. mądry – .....
4. interesujący – .....
5. gruby – .....
6. tęgi – .....
7. przystojny – .....
8. uprzejmy – .....
9. nagi – .....
10. stanowczy – .....
11. nieśmiały – .....
12. ponury – .....
13. wesoły – .....
14. polski – .....
15. młody – .....
16. szwedzki – .....

17. starszy – .....
18. pierwszy – .....
19. cichy – .....
20. dobry – .....
21. zły – .....
22. groźny – .....
23. zabójczy – .....
24. wysoki – .....
25. niski – .....
26. sławny – .....
27. popularny – .....
28. ukraiński – .....
29. leniwy – .....
30. brodaty – .....
31. brzydki – .....
32. straszny – .....
33. amerykański – .....
34. okrutny – .....
35. kreatywny – .....
36. znakomity – .....
37. fajny – .....
38. słaby – .....
39. prosty – .....
40. zwykły – .....
41. krzywy – .....
42. obcy – .....
43. fantastyczny – .....
44. cudzy – .....
45. święty – .....
46. inny – .....
47. uroczy – .....
48. kulturalny – .....
49. biały – .....
50. mądrzejszy – .....
51. piękniejszy – .....
52. bogatszy – .....
53. gadatliwy – .....
54. głupi – .....
55. tchórzliwy – .....
56. ranny – .....
57. twórczy – .....
58. taki sam – .....
59. tępy – .....
60. bardziej inteligentny – .....

XI. Uzupełnij podane zdania przymiotnikami w M. lm według wzoru.

Przykład: Mężczyźni, którzy mają brodę, to *brodaci mężczyźni*.

1. Ludzie, którzy mają urok osobisty, to .....
2. Ludzie, którzy czują zazdrość, to .....
3. Ludzie, którzy nie mają na sobie odzieży, to .....
4. Ludzie, którzy mają inteligencję, to .....
5. Ludzie, którzy uprzejmie zwracają się do innych, to .....

6. Ludzie, którzy robią wszystko spokojnie, to .....
7. Ludzie, którzy robią wszystko nerwowo, to .....
8. Ludzie, którzy odnieśli rany, to .....
9. Ludzie, którzy tworzą, to .....
10. Ludzie, których nie znamy, to dla nas .....
11. Ludzie, którzy działają stanowczo, to .....
12. Ludzie pełni słabości to .....
13. Ludzie pełni siły to .....
14. Ludzie, którzy nie mają śmiałości, to .....
15. Ludzie, którzy nie są dobrzy, to .....
16. Ludzie, którzy mają 18 lat, to .....
17. Ludzie, którzy mają 70 lat, to .....
18. Ludzie, którzy mają 90 lat, to .....
19. Ludzie, których wszyscy znają, to .....
20. Ludzie, którzy nie lubią pracować, to .....

XII. Uzupełnij podane zdania według wzoru.

Przykład: *Zdrowi ludzie* to tacy, którzy nie chorują.

1. ..... to tacy, którzy mają dużą dozę kreatywności.
2. ..... to tacy, którzy sympatycznie odnoszą się do innych.
3. ..... to tacy, którzy odczuwają smutek.
4. ..... to tacy, którzy mają w sobie dobro.
5. ..... to tacy, którzy są niskiego wzrostu.

XIII. Do podanych wyrażeń dopisz definicje, wzorując się na poprzednim ćwiczeniu.

Przykład: Mili ludzie *to tacy, którzy miło odnoszą się do innych.*

1. Weseli ludzie .....
2. Ponurzy ludzie .....
3. Bogaci ludzie .....

4. Biedni ludzie .....
5. Wysocy ludzie .....
6. Chudzi ludzie .....
7. Tędzy ludzie .....
8. Niepełnosprawni ludzie .....
9. Głusi ludzie .....
10. Interesujący ludzie .....

XIV. *Oni* czy *one*? Uzupełnij podane wyrażenia według wzoru.

Przykład: miłe dziewczęta – *one*.

1. mili panowie – .....
2. mili państwo – .....
3. sympatyczne dziewczęta – .....
4. grzeczne dzieci – .....
5. ładne drzewa – .....
6. dobre komputery – .....
7. wysokie trawy – .....
8. duże psy – .....
9. wesołe przedszkolaki – .....
10. zimne dłonie – .....
11. długie włosy – .....
12. ciepłe wieczory – .....
13. smaczne obiady – .....
14. piszące długopisy – .....
15. młodzi pacjenci – .....
16. młode pacjentki – .....

XV. Podkreśl poprawną formę.

Przykład: złe/<u>źli</u> złodzieje

1. piękne/piękni kwiaty
2. wysocy/wysokie budynki
3. ciekawi/ciekawe zabytki
4. rytmiczne/rytmiczni piosenki
5. znani/znane piosenkarze
6. bogate/bogaci biznesmeni
7. dobre/dobrzy serca
8. ciepli/ciepłe dni

9. najlepsi/najlepsze wakacje
10. weseli/wesołe dzieci
11. puszyste/puszyści koty
12. mali/małe chłopcy
13. mali/małe psy
14. nowi/nowe laptopy
15. nowi/nowe szefowie
16. szybcy/szybkie komputery
17. szybcy/szybkie biegacze
18. ładne/ładni róże
19. białe/biali ściany
20. interesujący/interesujące książki

XVI. Do podanych rzeczowników dopisz przymiotniki z ramki w odpowiednim rodzaju. Zadanie można wykonać na kilka różnych sposobów.

Przykład: Monika i Anna są *dobre*.

dobre/dobrzy złe/źli mądre/mądrzy głupie/głupi wysokie/wysocy niskie/niscy inteligentne/inteligentni ładne/ładni przystojne/przystojni leniwe/leniwi sympatyczne/sympatyczni pracowite/pracowici grube/grubi szczupłe/szczupli interesujące/interesujący obce/obcy bogate/bogaci łagodne/łagodni groźne/groźni ciche/cisi hałaśliwe/hałaśliwi

1. Psy są .....
2. Ira i Ałła są .....
3. Drzewa są .....
4. Nastia, Ivana i Maksym są .....
5. Domy są .....
6. Lekarka i lekarz są .....
7. Maksym i Ivan są .....
8. Student i studentka są .....

9. Dwie sekretarki są .....
10. Dzieci są .....
11. Włoch i Włoszka są .....
12. Książki są .....

XVII. Uzupełnij tabelę odpowiednimi formami przymiotników w M. lm r.nmos. Zaznacz kolorem te litery, które się różnią.

Mężczyźni/ludzie są …	Kobiety, dzieci, zwierzęta, rośliny, przedmioty są …
mili, nieśmiali, źli, weseli	*miłe*, *nieśmiałe*, *złe*, *wesołe*
głusi, cisi	
twardzi, młodzi	
eleganccy, polscy, ukraińscy	
pierwsi, lepsi, starsi	
bogaci, pracowici, uparci	
dobrzy, mądrzy, starzy	
drodzy, ubodzy, nadzy	
duzi	

XVIII. Podkreśl poprawną formę.

Przykład: Szwedki/<u>Szwedzi</u> są sympatyczni.

1. Biegaczki/biegacze są szybkie.
2. Belgijki/Belgowie są uprzejmi.
3. Siłaczki/siłacze są silni.
4. Lekarki/lekarze są opiekuńcze.
5. Nauczyciele/nauczycielki są spokojne.
6. Amerykanie/Amerykanki są kulturalni.
7. Polki/Polacy są interesujący.
8. Włoszki/Włosi są głośne.

9. Urzędniczki/urzędnicy są nudne.

10. Śpiewaczki/śpiewacy są utalentowani.

XIX. Uzupełnij zdania według wzoru.

Przykład: Polka i Polka to *Polki*.

1. Ukrainiec i Ukrainka to .....
2. Amerykanin i Amerykanin to .....
3. Rosjanin i Rosjanka to .....
4. Włoszka i Włoszka to .....
5. Nigeryjczyk i Nigeryjka to .....
6. Łotysz i Łotyszka to .....
7. Angielka i Angielka to .....
8. Hiszpan i Hiszpan to .....
9. Kazach i Kazaszka to .....
10. Japonka i Japończyk to .....
11. Chinka i Chinka to .....
12. Niemiec i Niemka to .....
13. Francuzka i Francuzka to .....
14. Węgier i Węgier to .....
15. Australijka i Australijka to .....
16. Hindus i Hindus to .....
17. Litwin i Litwinka to .....
18. Ormianin i Ormianin to .....
19. Szwajcar i Szwajcarka to .....
20. Holender i Holender to .....

XX. Dokończ podane zdania według wzoru.

Przykład: W Polsce mieszkają *Polacy i Polki*.

1. W Niemczech mieszkają .....
2. Na Ukrainie mieszkają .....

3. W Rosji mieszkają .....
4. We Włoszech mieszkają.....
5. W Hiszpanii mieszkają .....
6. We Francji mieszkają .....
7. W Anglii mieszkają .....
8. W Ameryce mieszkają .....
9. W Japonii mieszkają .....
10. W Chinach mieszkają .....

XXI. Podane zdania napisz w lm według wzoru.

Przykład: Miła Polka rozmawia ze mną. *Miłe Polki rozmawiają ze mną.*

1. Przystojny Rosjanin siedzi w pociągu.

.....

2. Piękna Hiszpanka tańczy tango.

.....

3. Niemiła urzędniczka zadaje pytania.

.....

4. Starszy Niemiec spaceruje w parku.

.....

5. Mądry profesor pisze naukową książkę.

.....

6. Stary słoń chodzi wolno po wybiegu.

.....

7. Elegancka Francuzka przymierza buty.

.....

8. Bogaty Anglik kupuje ferrari.

.....

9. Dorosły koń je dużo owsa.

.....

10. W miejskim zoo mieszka wysoka żyrafa.

.....

11. Inteligentna papuga umie mówić.

.....

12. W tym lesie rośnie wysokie drzewo.

.....

13. Sympatyczna Nigeryjka uczy się polskiego.

.....

14. Młody bocian buduje gniazdo na kominie.

.....

15. Plastikowy śmieć wyrzuca się do żółtego pojemnika.

.....

XXII. Podane wyrażenia napisz w lp.

Przykład: inteligentni politycy – *inteligentny polityk*

1. młodzi Finowie – .....
2. bajkowe historie – .....
3. piękne Kanadyjki – .....
4. bogaci prezydenci – .....
5. czarujący modele – .....
6. soki truskawkowe – .....
7. starsi pacjenci – .....
8. śpiewające ptaki – .....
9. gadatliwe ciocie – .....
10. egipskie piramidy – .....
11. egzotyczne owoce – .....
12. główne role – .....
13. groźni wrogowie – .....
14. dobrzy królowie – .....
15. złe smoki – .....

XXIII. Zmień rodzaj podanych wyrażeń bez zmiany liczby i zapisz je według wzoru.

Przykład: ciche Polki – *cisi Polacy*

1. piękne Irakijki – .....
2. młodzi Belgowie – .....
3. nadzy turyści – .....
4. młode nauczycielki – .....
5. szybcy kelnerzy – .....
6. stare pacjentki – .....
7. uprzejmi urzędnicy – .....
8. wykwalifikowani specjaliści – .....
9. sympatyczne fryzjerki – .....
10. urocze Szwajcarki – .....

XXIV. Podkreśl właściwe formy.

Przykład: Moi/moje synowie lubią pizzę.

1. Czyi/czyje są te/ci długopisy?
2. Moi/moje rodzice są jeszcze młodzi.
3. Mężczyźni, które/którzy dużo pracują, mogą zachorować.
4. Znam te/ci dziewczęta, które/którzy tu stoją.
5. Nasi/nasze profesorowie są znakomici.
6. Twoje/twoi kwiaty wspaniale kwitną.
7. Lubię te/ci zwierzęta, którzy/które on namalował.
8. Które/którzy koledzy ci to powiedzieli? Tamci/tamte.
9. Jakie/jacy są twoje/twoi bracia?
10. Wasze/wasi mamy chyba nas lubią.
11. Moje/moi książki są najciekawsze.
12. Tamte/tamci filmy nie były interesujące.
13. Ci/te piłkarze nas rozczarowali.
14. Czyje/czyi przyjaciele nas odwiedzą?
15. Jakie/jacy są te lekarki?

XXV. Uzupełnij poniższą tabelę.

Liczba pojedyncza			Liczba mnoga	
r.m. chłopiec, pies, komputer	r.ż. pani, książka	r.n. dziecko, okno	r.mos. chłopcy, ludzie	r.nmos. psy, komputery, panie, książki, dzieci, okna
czyj			czyi	
	moja			moje
twój				
		nasze		
wasz			wasi	
	swoja			
który				które
	ta			
	tamta			
jaki				
	taka			

XXVI. Uzupełnij zdania wyrazami z nawiasów w odpowiednim rodzaju lm.

Przykład: Proszę, poznajcie się. To są (mój) *moi* bracia: Andrzej i Wojtek.

1. Poznaj (mój) ..... siostry. To są Nastia i Iryna.
2. (czyj) ..... są te książki? Mogę pożyczyć do wtorku?
3. (wasz) ..... rodzice opowiadali nam już o was dużo.
4. (czyj) ..... są te dzieci? Chodzą same wieczorami po podwórku.
5. (nasz) ..... ciocie robią wspaniałe przetwory z czereśni.
6. (wasz) ..... studentki szybko robią postępy.
7. (który) ..... chłopcy ci dokuczali? (ten) ..... czy (tamten) .....?

8. (twój) ..... przyjaciele polubili nas.

9. (mój) ..... długopisy nie piszą. Pożyczysz mi (swój) .....?

10. (ten) ..... drzewa mają już ponad 100 lat, a (tamten) ..... są dużo młodsze.

11. Mam przyjaciółki, (który) ..... zawsze mi pomagają.

12. (jaki) ..... są (ten) ..... spodnie, (który) ..... kupiłaś? Czarne czy granatowe?

13. (tamten) ..... uczniowie, (który) ..... siedzą z tyłu, nie mają zadania domowego.

14. (ten) ..... obrazy namalował Malczewski, a (tamten) ..... Wyspiański.

15. (jaki) ..... to są fachowcy? Wykwalifikowani czy niewykwalifikowani?

16. (wasz) ..... wujkowie siedzą po prawej stronie stołu, a (nasz) ..... dziadkowie po lewej.

17. (który) ..... miejsca na sali wybrałaś? Nie lepiej usiąść bardziej z tyłu?

18. (twój) ..... synowie są już duzi, a (mój) ..... dzieci to jeszcze niemowlęta.

19. Ludzie elokwentni to (taki) ....., (który) ..... wypowiadają się z łatwością i interesująco.

20. (czyj) ..... są (ten) ..... studenci?

21. Dobre matki to (taki) ....., (który) ..... dobrze opiekują się swoimi dziećmi.

22. (ten) ..... kwiaty są egzotyczne, a (tamten) ....., (który) ..... stoją na parapecie, są bardzo popularne w Polsce.

XXVII. ***Wszystkie* czy *wszyscy*? Uzupełnij zdania według wzoru.**

Przykład: *Wszystkie* dziewczyny chciały dobrze tańczyć.

1. ..... ludzie czasem płaczą.

2. ..... kibice lubią oglądać mecze.

3. ..... lekarki leczą chorych.

4. ..... psy lubią spacery.

5. ..... Polacy mówią po polsku.
6. ..... zabytki są warte zobaczenia.
7. ..... zajęcia uniwersyteckie są ciekawe.
8. ..... kierowcy muszą mieć prawo jazdy.
9. ..... poeci piszą wiersze.
10. ..... wilki polują nocą.
11. ..... koleżanki przyszły na moje urodziny.
12. ..... problemy da się rozwiązać.
13. ..... mi mówią, że powinnam więcej ćwiczyć.
14. Kto jest na zajęciach? .....
15. ..... prawnicy muszą znać kodeks prawny.
16. Chciałabym zwiedzić ..... kraje europejskie.
17. ..... lekarze muszą skończyć medycynę.
18. Kto ma zadanie domowe? .....
19. ..... pająki mają osiem nóg.
20. ..... dzieci chcą spędzać czas z rodzicami.

XXVIII. *Żadne* czy *żadni*? Uzupełnij zdania według wzoru.

Przykład: Na egzamin nie zgłosili się *żadni* kandydaci.

1. Pensja minimalna to są ..... pieniądze.
2. Za ..... skarby świata nie dotknę karalucha!
3. ..... inni pisarze nie mieli takiego stylu.
4. Z instrumentu nie wydobywały się ..... dźwięki.
5. Na zawodach naszej uczelni nie reprezentowali ..... studenci.

XXIX. *Te same* czy *ci sami*? Uzupełnij zdania według wzoru.

Przykład: Kupiłam sobie *te same* okulary, co ty.

1. Samochody sprzedają ..... panowie, co przed rokiem.
2. Lubię ..... koleżanki, co ty.
3. Pod naszym blokiem bawią się wciąż ..... dzieci.

4. Leczą mnie ..... lekarze, co przed rokiem.
5. Podobają mi się ..... ubrania, co tobie.
6. Tym pociągiem jeżdżą stale ..... pasażerowie.
7. Oglądam ciągle ..... stare filmy.
8. Wciąż ..... uczniowie zgłaszają się na lekcji.
9. W radiu puszczają w kółko ..... piosenki.
10. On kupił sobie ..... spodnie, co ja.

XXX. ***Wielu* czy *wiele*? Uzupełnij zdania według wzoru.**

Przykład: *Wielu* profesorów zadaje nam projekty.

1. Na siłowni było ..... różnych kobiet.
2. ..... zadań jest dla mnie niezrozumiałych.
3. W tym sklepie jest ..... różnych kosmetyków.
4. ..... dziennikarzy pracuje na stażach.
5. Jest problem z tym, że ..... kierowców spożywa alkohol.
6. ..... studentów marzy o pracy za granicą.
7. W tym zoo przebywa ..... tygrysów.
8. ..... biznesmenów zarabia miliony.
9. W telewizji wypowiada się ..... ekspertów.
10. W jej ogrodzie rośnie ..... różnych gatunków róż.

XXXI. Podkreśl poprawną formę.

Przykład: (wy, r.nmos.) Powinniście/<u>powinnyście</u> więcej odpoczywać.

1. (my, r.mos.) Powinnyśmy/powinniśmy odwiedzić babcię.
2. One powinni/powinny spać dłużej.
3. (wy, r.mos.) Powinniście/powinnyście zadbać o swoje zdrowie.
4. (my, r.nmos.) Nie powinnyśmy / nie powinniśmy rozmawiać z nieznajomym.
5. Oni nie powinni / nie powinny tyle palić.

XXXII. ***Powinni* czy *powinny*? Uzupełnij zdania według wzoru.**

Przykład: Młodzi ludzie *powinni* dbać o swoje wykształcenie.

1. Kwiaty ..... być często podlewane.
2. Dzieci ..... nosić w zimie czapki.
3. Aktorzy ..... znać tekst na pamięć.
4. Modelki ..... umieć chodzić na obcasach.
5. Sportowcy ..... się dobrze odżywiać.

XXXIII. Podkreśl poprawną formę.

Przykład: Paru/parę robotników naprawiało jezdnię.

1. Paruset/paręset pielęgniarek protestowało przed parlamentem.
2. Aresztowano tam paręset/paruset mężczyzn.
3. Zasadziliśmy w sumie paręset/paruset drzew.
4. Parę/paru uczniów dostało ocenę bardzo dobrą.
5. Zaledwie parę/paru studentek otrzymało nagrodę ministra.
6. Tylko paru/parę moich znajomych ma w domu zmywarkę.
7. Mamy w archiwum zdjęcia parudziesięciu/parędziesiąt polityków.
8. Parędziesiąt/parudziesięciu aktorów złożyło wczoraj wymówienie.
9. Kupiłam sobie parę/paru bluzek.
10. Podoba mi się tylko paru/parę roślin w tym ogrodzie.

XXXIV. Podkreśl poprawną formę.

Przykład: Kilkuset/kilkaset strajkujących przyszło pod sejm.

1. Kilkadziesiąt/kilkudziesięciu procent badanych ma odmienne zdanie.
2. Kilkunastu/kilkanaście uczniów czytało książki w czytelni.
3. Kilkaset/kilkuset nauczycielek zostanie w tej miejscowości bez pracy.
4. Kilkadziesiąt/kilkudziesięciu kibiców zrobiło awanturę na trybunach.
5. Stypendium otrzyma kilka/kilku najlepszych studentów.
6. Ostatnio w tym lesie wycięto kilkaset/kilkuset drzew.
7. Bank zgromadził na koncie kilku/kilka miliardów złotych.

8. Co roku Rzeszów odwiedza kilkuset/kilkaset turystek.
9. W tej grupie uczy się kilkanaście/kilkunastu dzieci.
10. W zoo można zobaczyć kilkaset/kilkuset gatunków zwierząt.

XXXV. Uzupełnij zdania odpowiednimi formami strony biernej według wzoru.

Przykład: Te parki (utworzyć) *zostały utworzone* na planie okręgu.

1. Te maluchy (skrzyczeć) ..... przez przedszkolanki.
2. Te domy (zaprojektować) ..... przez włoskiego architekta.
3. Panie (zaprosić) ..... przez dziekana,
a panowie (zaprosić) ..... przez rektora.
4. Badania (wykonać) ..... przez pacjentów szybko.
5. Rośliny (podlać) ..... przez ogrodnika dziś rano.
6. Pracownicy (przeszkolić) ..... przez szefa.
7. Kandydaci (przepytać) ..... przez komisję.
8. Te procesory (wyprodukować) ..... przez Intel.
9. Złodzieje (doprowadzić) ..... na komisariat.
10. Kierowcy (przeegzaminować) ..... przez komisję.

XXXVI. Uzupełnij podane zdania formami imiesłowu przymiotnikowego czynnego.

Przykład: Widziałem (tańczyć) *tańczące* dziewczęta.

1. Czy to studentki (uczyć się) ..... chińskiego?
2. (krzyczeć) ..... dzieci dostały karę.
3. (walić się) ..... budynki zostały zabezpieczone.
4. Namalował (pływać) ..... kaczki.
5. Dobrze (uczyć się) ..... studenci otrzymają stypendium.
6. W kościele klęczą (modlić się) ..... wierni.
7. W programie wystąpią (tańczyć) ..... foki.
8. Na tym oddziale szpitalnym są tylko (leżeć) ..... pacjenci.
9. Na tym terenie występują owady (pełzać) .....
10. Osoby (móc) ..... coś wiedzieć o tej sprawie proszone są
o zgłoszenie się na komisariat.

XXXVII. Uzupełnij poniższy tekst odpowiednimi formami (M. lm) wyrazów z nawiasów.

W dzisiejszych czasach wielu ludzi dąży do uzyskania władzy. Są oni (świadomy) *świadomi* korzyści płynących z jej posiadania: szacunek, zaszczyty, bogactwa. Władza jednak nie jest tylko zaszczytem, ale przede wszystkim zobowiązaniem wobec obywateli i ojczyzny. Podstawą, by rządy (sprawowany) ..... były z korzyścią dla państwa, jest to, by (rządzący) ..... zdawali sobie sprawę z obowiązku i wielkiej odpowiedzialności moralnej. Ich zadaniem jest pilnowanie sprawiedliwości. Nie mogą to być (karierowicz) ..... i (egoista) ..... Za swoje czyny są oni (odpowiedzialny) ..... przed narodem, przed przyszłymi pokoleniami i przed własnym sumieniem. (sprawujący) ..... władzę muszą być (sprawiedliwy) ..... U steru powinni stać (człowiek kompetentny) ....., (inteligentny) ....., (wykształcony) ..... Gdy do władzy dochodzą osoby (nieodpowiedzialny) ....., (bezmyślny) ....., (który) ..... nie potrafią przewidzieć konsekwencji swoich decyzji, doprowadza to często do tragedii. Sprawować władzy nie powinni też ludzie (bezkompromisowy) ....., (uparty) ....., (przekonany) ..... o własnej nieomylności. (mądry władca) ..... wysłuchują doradców, dopuszczają też do głosu zwykłych ludzi i liczą się z opinią publiczną. Rządzący powinni więc być (honorowy) ....., (mądry) ..... i (szanujący) ..... ludzi, w tym oczywiście tych, (który) ..... mają (odmienny) ..... opinie.

XXXVIII. Odpowiedz na poniższe pytania.

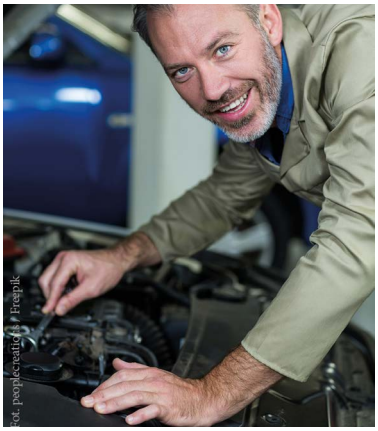

a) Przedstawicieli jakich zawodów widzisz na zdjęciach? Wybierz cztery zawody i napisz, jakie cechy powinni mieć ich wykonawcy. Użyj form w M. lm.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

b) Czy znasz stereotypy narodowe? Co mówi się o Ukraińcach? Jacy oni są?

.....

.....

.....

.....

c) Co mówi się o Polakach? Jacy oni są?

.....

.....

.....

XXXIX. **Przetłumacz na język ukraiński poniższe zdania. Przeanalizuj podobieństwa i różnice.**

1. Moi bracia są już dorośli. .....

.....

2. Którzy panowie ci to narysowali? Ci czy tamci? .....

.....

3. Twoje córki są wysokie, a twoi synowie niscy. .....

.....

4. Jacy są ci profesorowie? Wymagający? .....

.....

5. Jakie są te urzędniczki? Sympatyczne? .....

.....

6. Nasze ubrania są zbyt obszerne. .....

.....

7. Wszyscy ludzie są czasem smutni. .....

.....

8. Żadni królowie nie byli ubodzy. .....

.....

9. Ci aktorzy są tacy sami, jak 10 lat temu, a tamci już inni. .....

.....

10. Koty, które dużo miauczą, mogą być głodne. .....

.....

XL. **Przetłumacz na język polski poniższe zdania. Przeanalizuj podobieństwa i różnice.**

1. Які твої подруги? Вони милі? .....

.....

2. Співаки, які так співають, будуть відомі. .....

.....

3. Які твої брати? Вони старші чи молодші за тебе? .....

.....

4. Ці пацієнти були першими в черзі до лікаря. .....

.....

5. Це ті самі телефони, які ми купили рік тому. .....

.....

6. Ні за які гроші я не візьму змію в руки. .....

.....

7. Митці мусять бути креативними та творчими. .....

.....

8. Хороші дружини це ті, які розуміють своїх чоловіків. .....

.....

9. Офіціанти мусять бути швидкими і вправними. .....

.....

10. Хороші батьки – і сурові, і поблажливі водночас. .....

.....

XLI. Przetłumacz na język ukraiński poniższy tekst. Następnie zakryj oryginał i przetłumacz swój tekst na język polski. Na końcu porównaj swoje tłumaczenie z oryginałem i popracuj nad poprawą błędów.

Przedstawiciele różnych zawodów muszą posiadać określone cechy i spełniać konkretne wymagania. Na przykład lekarze powinni być nie tylko gruntownie wykształceni, ale przede wszystkim odpowiedzialni. To ludzie świetnie znający biologię, chemię i fizykę oraz anatomię człowieka. Muszą także być empatyczni i kontaktowi, gdyż ich głównym zadaniem jest pomoc drugiemu człowiekowi.

W przedszkolach pracują głównie kobiety. Przedszkolanki muszą być nie tylko wykształcone, ale przede wszystkim powinny być ciepłe i empatyczne, rozumiejące potrzeby małych uczniów. To osoby, które muszą być cierpliwe. Powinny także być łagodne i wyrozumiałe.

Jacy powinni być kucharze? To zwykli rzemieślnicy czy już artyści? Dziś zawód ten idzie w kierunku artyzmu i od kucharzy wymaga się nie tylko, by umieli przygotować smaczne

dania, ale przede wszystkim, by byli kreatywni, pomysłowi i odważni. Nie mogą bać się nowych smaków. Powinni lubić eksperymenty kulinarne. Dodatkowo muszą być ciekawi nowinek kulinarnych, zainteresowani stałym poszerzaniem wiedzy i umiejętności.

a) moje tłumaczenie ukraińskie

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

b) moje tłumaczenie polskie (tekstu ukraińskiego)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

c) poprawa błędów

Moje tłumaczenie ukraińskie	Moje tłumaczenie polskie	Tekst oryginalny	Moje zdania z tą formą

d) Jaki kierunek studiujesz? Jaki zawód będziesz wykonywać? Jakie cechy muszą posiadać wykonawcy tego zawodu? Jakie wymagania muszą spełniać?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

CZY NA PEWNO PISZESZ POPRAWNIE?

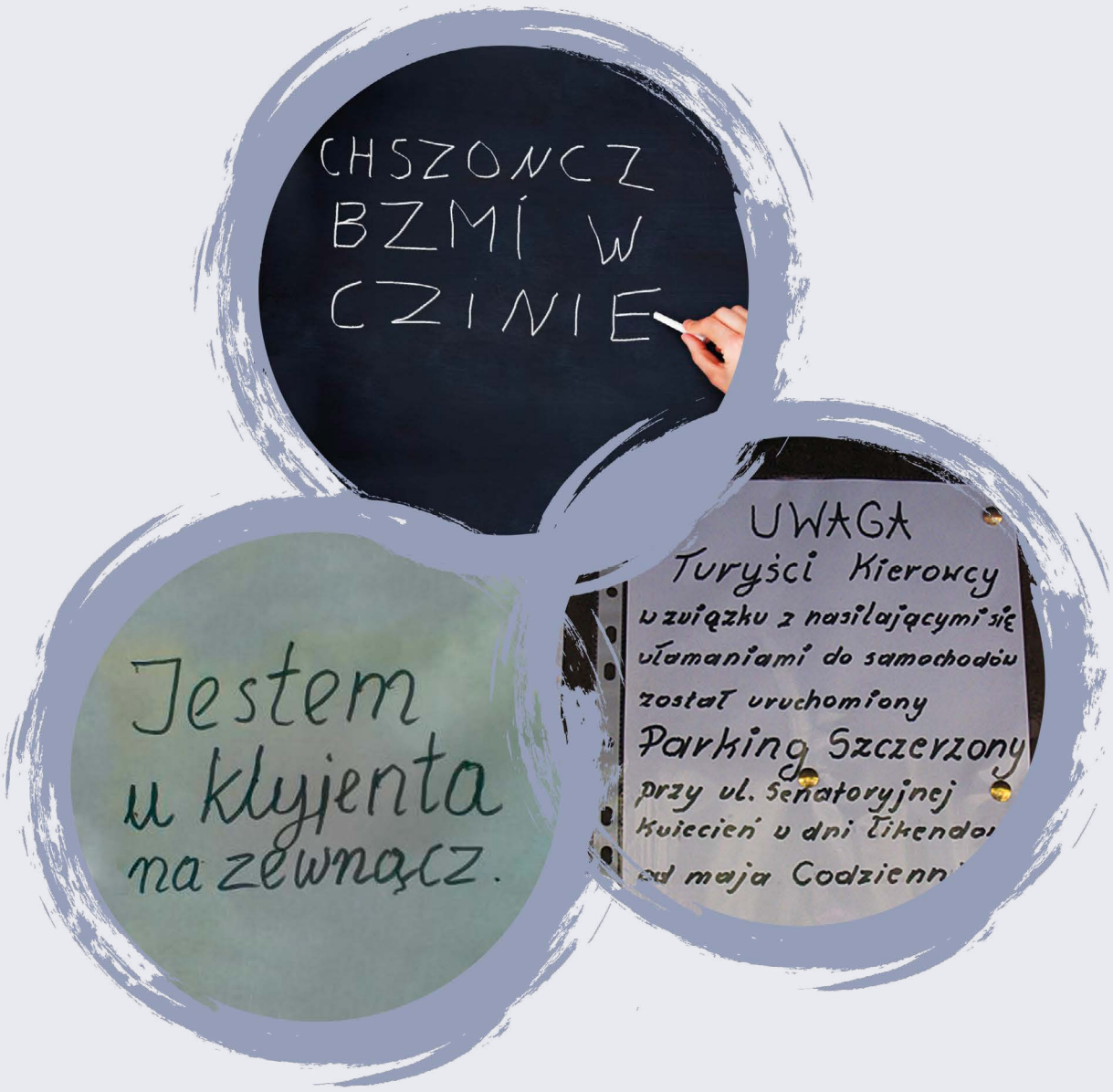

TEMAT 4.

CZYTAŁEM CIEKAWĄ KSIĄŻKĘ. CZYTALIŚMY W SZKOLE LEKTURĘ.
WY JĄ CZYTAŁYŚCIE, ALE ONE JEJ NIE CZYTAŁY.

PORÓWNAJ!

Я читав. (r.m.)	Czytałem. (r.m.)
Я читала. (r.ż.)	Czytałam. (r.ż.)
Ти читав. (r.m.)	Czytałeś. (r.m.)
Ти читала. (r.ż.)	Czytałaś. (r.ż.)
Він читав. (r.m.)	On czytał. (r.m.)
Вона читала. (r.ż.)	Ona czytała. (r.ż.)
Воно читало. (r.n.)	Ono czytało. (r.n.)
Ми читали.	Czytaliśmy. (r.mos.)
Ми читали.	Czytałyśmy. (r.nmos.)
Ви читали.	Czytaliście. (r.mos.)
Ви читали.	Czytałyście. (r.nmos.)
Вони читали.	Oni czytali. (r.mos.)
Вони читали.	One czytały. (r.nmos.)

~~Ja czytał. Ja czytała. My czytali. Wy czytali. One czytali.~~

I. Przeczytaj kilkakrotnie na głos podane zdania:

1. Robiłem wczoraj zakupy.
2. Jadłam pyszny obiad.
3. Graliśmy w tenisa.
4. One lubiły zajęcia z polskiego.
5. Czy zrobiliście już zadanie domowe?
6. Dzwoniłyśmy w sprawie egzaminu.
7. Nie miałem wczoraj czasu.
8. Dostałyście wysokie oceny.
9. Czy miały panie czas na teatr?
10. Mieliśmy dużo pracy.

II. Spośród podanych dwóch form podkreśl właściwą.

Przykład: (my) Skakaliśmy/skakali do wody.

1. Wczoraj (ja) miał/miałem ważne spotkanie.
2. (my) Nie mogli / nie mogliśmy przyjść do was w sobotę.
3. Dlaczego one mieli/miały dwa egzaminy?
4. Czy (wy) graliście/grali już w tenisa?
5. One nie umieli / nie umiały jeździć na rowerze.
6. W zeszłym roku często (ja) pływała/pływałam.
7. (my) Nie umieliśmy / nie umieli zrobić zadania domowego.
8. (ja) Nie wstawał / nie wstawałem dzisiaj do pracy.
9. Tydzień temu (wy) byłyście/byli na zajęciach?
10. Czy (wy) spali/spaliście wczoraj długo?

III. *One* czy *oni*? Podpisz odpowiednio wyrazy.

Przykład: one dziewczyny

1. ..... panie
2. ..... uczniowie
3. ..... przedszkolaki
4. ..... Basia i Kasia

5. ..... Swietłana, Tania i Iwan
6. ..... studentki
7. ..... uczennice
8. ..... okna
9. ..... psy
10. ..... panowie
11. ..... kobiety
12. ..... owoce
13. ..... ryby
14. ..... państwo
15. ..... Polacy
16. ..... Nowakowie
17. ..... dzieci
18. ..... Iwan i Maksym
19. ..... Kowalscy
20. ..... zwierzęta

IV. Jaki to rodzaj? Podane czasowniki podpisz odpowiednio według wzoru (*r.m.*, *r.ż.*, *r.n.*, *r.mos.*, *r.nmos.*). W formach czasowników zaznacz kolorem litery, które decydują o danym rodzaju.

Przykład: *r.mos.* robiliśmy

1. ..... bawiły się
2. ..... śpiewali
3. ..... spało
4. ..... sprzątali
5. ..... myłyśmy
6. ..... malowałyście
7. ..... skakaliście
8. ..... pisała
9. ..... chodziłeś
10. ..... mogłem
11. ..... robiliście
12. ..... wstawałyśmy
13. ..... brałyście
14. ..... chciałaś
15. ..... pisał

V. Spośród podanych dwóch form podkreśl właściwą.

Przykład: One bały się / bali się myszy.

1. Dzieci uczyły się / uczyli się długo.
2. Koty miauczeli/miauczały.
3. Roboty same chodziły/chodzili.
4. Monika i Basia zdawali/zdawały trudny egzamin.
5. Niemowlęta jeździły/jeździli w wózkach.
6. Mężczyźni rozmawiali/rozmawiały głośno.
7. Dziewczęta piekli/piekły ciasto.
8. Obrazy wisieli/wisiały w galerii.
9. Psy szczekali/szczekały.

10. Kobiety przeszły/przeszli przez skrzyżowanie.
11. Książki leżeli/leżały na stole.
12. Państwo Nowakowscy szły/szli ulicą.
13. W sklepie byli/były ładne ubrania.
14. Bartek i Piotrek nauczyli się / nauczyły się słówek na pamięć.
15. Krzesła stali/stały w salonie.

VI. Do podanych wyrazów dopisz odpowiednie formy czasownika *być* w czasie przeszłym.

Przykład: Dziewczyny *były*.

1. Dziecko ..... 11. Pani Jadzia .....
2. Tetiana i Nastia ..... 12. Pies Moniki .....
3. Dzikie koty ..... 13. Prezydent Polski .....
4. Firanki ..... 14. Pogoda .....
5. Słonie ..... 15. Piotr i Paweł .....
6. Nastia i Maksym ..... 16. Lekarki .....
7. Piosenkarki ..... 17. Kocięta .....
8. Piosenki ..... 18. Maksym i Andrii .....
9. Drzewa ..... 19. Towary .....
10. Języki ..... 20. Panowie .....

VII. Jaka to osoba? Podpisz czasowniki odpowiednimi zaimkami osobowymi (*ja*, *ty*, *on*, *ona*, *ono*; *my*, *wy*, *oni*, *one*). W formach czasowników zaznacz kolorem poszczególne końcówki osobowe.

Przykład: *ja* robiłam

1. ..... zacząłem
2. ..... wrócili
3. ..... usłyszała
4. ..... bałaganił
5. ..... przysięgaliście
6. ..... zmieniliśmy
7. ..... zwariowaliście
8. ..... całowałam
9. ..... zauważyliście
10. ..... krzyczałaś
11. ..... zanotowały
12. ..... zawołałeś
13. ..... zakręciło
14. ..... śniłyście
15. ..... dostrzegł

VIII. Do podanych niżej zaimków osobowych dopasuj czasowniki z ramki. Uwaga! Nie wszystkie wyrazy z ramki mogą być wykorzystane. Istnieje wiele wariantów wykonania ćwiczenia.

Przykład: Ono *robiło*.

robiły kupował czytała krzyczało *robiło* lubił czytali spali spacerowali pili robili chodzili pływał tańczył pisałaś tańczyła wstawałeś spacerowały śpiewaliśmy grał słuchaliście skakała myślał lubiłem czytaliśmy jadł lubił kochałam pisała spało

1. My ..... 6. Ja .....
2. Ja ..... 7. Ty .....
3. Wy ..... 8. On .....
4. Oni ..... 9. Ona .....
5. Ono ..... 10. One .....

IX. Dopasuj wyrazy z obu kolumn.

1. **ja (r.m.)**	a) spali
2. my (r.nmos.)	b) tańczyły
3. Bartek i Wojtek	c) jedliście
4. dziecko	d) czytałyśmy
5. ja (r.ż.)	e) uśmiechało się
6. wy (r.nmos.)	f) *mówiłem*
7. my (r.mos.)	g) myślałam
8. Monika i Basia	h) telefonowała
9. Kasia	i) mailowałyście
10. wy (r.mos.)	j) mieliśmy

X. Czego tu brakuje? W miejsce kropek wpisz brakujące litery.

Przykład: (ja, r.m.) Długo myślał***em*** o tym filmie.

1. (ja, r.ż.) Przez całe życie marzył..... o księciu z bajki.
2. (my, r.mos.) Patrzy....., jak statek powoli odpływa.
3. (ja, r.m.) Nie mogł..... już dłużej na ciebie czekać.

4. (wy, r.nmos.) Czy dzwoni..... wczoraj do nas?
5. Bartek i Wojtek mieli..... dużo zadania domowego.
6. (my, r.nmos.) Rozmawia..... z profesorem Dąbkiem.
7. (ja, r.m.) Chciał..... do ciebie napisać, ale zabrakło mi czasu.
8. (wy, r. mos.) Jak mog..... nam to zrobić?!
9. Tania i Monika posz..... dziś na zajęcia.
10. (ty, r.ż.) Tańczy..... kiedyś sambę?

XI. Dokończ zdania według wzoru. Zachowaj ten sam rodzaj czasownika.

Przykład: Kasia jadła obiad i ja *jadłam obiad.*

1. Bartek śpiewał i ja .....
2. Piotr czytał i ja .....
3. Julka tańczyła i ja .....
4. Monika uczyła się i ja .....
5. Basia pisała i ja .....
6. Tomek biegał i ja .....
7. Marek ćwiczył i ja .....
8. Ala mailowała i ja .....
9. Borys sprzątał i ja .....
10. Ela malowała i ja .....

XII. Zdania z ćwiczenia XI zapisz ponownie – tym razem w drugiej osobie lp (*ty*). Zachowaj ten sam rodzaj czasownika.

Przykład: Kasia jadła obiad i ja jadłam obiad. *Jadłaś obiad.*

1. .....
2. .....
3. .....
4. .....
5. .....
6. .....

7. .....
8. .....
9. .....
10. .....

XIII. Uzupełnij podane zdania według wzoru. Zachowaj ten sam rodzaj czasownika.

Przykład: Oni robili zadanie domowe. My też *robiliśmy*.

1. Basia i Kasia tańczyły na dyskotece. My też .....
2. Dzieci się śmiały. My też .....
3. Kobiety robiły zakupy. My też .....
4. Panowie rozmawiali. My też .....
5. Profesorowie pytali. My też .....
6. Dziewczyny prały ubrania. My też .....
7. Chłopcy grali na komputerze. My też .....
8. Wszyscy byli zmęczeni. My też .....
9. Koleżanki spały długo. My też .....
10. Polacy mówili po polsku. My też .....

XIV. Zdania z ćwiczenia XIII zapisz ponownie – tym razem w drugiej osobie lm (*wy*). Zachowaj ten sam rodzaj czasownika.

Przykład: Oni robili zadanie domowe. My też robiliśmy. Wy też *robiliście*.

1. Wy też .....
2. Wy też .....
3. Wy też .....
4. Wy też .....
5. Wy też .....
6. Wy też .....
7. Wy też .....
8. Wy też .....

9. Wy też .....

10. Wy też .....

XV. Uzupełnij podane zdania według wzoru. Zachowaj rodzaj i osobę, lecz zmień liczbę czasownika.

Przykład: One tańczyły sambę. *Ona tańczyła sambę.*

1. Bartek i Tomek uczyli się do rana. .....
2. Zrobiłam ci śniadanie. .....
3. On nie mógł wczoraj przyjść do was. .....
4. Monika ciągle mailowała. .....
5. Brałyście jakieś lekarstwa? .....
6. Pracowaliście już gdzieś? .....
7. Maksym zwiedził całą Polskę. .....
8. Chciałaś uczyć się francuskiego? .....
9. Nie chciałeś jeść obiadu. .....
10. Pływałyśmy żabką i kraulem. .....

XVI. Uzupełnij podane zdania według wzoru. Zachowaj osobę i liczbę, lecz zmień rodzaj czasownika.

Przykład: (r.m.) Uczyłem się gry na gitarze. Ja też *uczyłam się gry na gitarze*. (r.ż.)

1. Brałem korepetycje z matematyki. Ja też .....
2. Bałam się ciemności. Ja też .....
3. Schodziłam powoli ze schodów. Ja też .....
4. Nie mogłem przyjść na lekcję. Ja też .....
5. Wziąłem kredyt w banku. Ja też .....
6. Pobiegłem w maratonie. Ja też .....
7. Trenowałam siatkówkę. Ja też .....
8. Zaczęłam się uczyć do egzaminu. Ja też .....
9. Chciałam kupić dom. Ja też .....
10. Rozumiałem język polski. Ja też .....

XVII. Uzupełnij podane zdania według wzoru. Zachowaj osobę i liczbę, lecz zmień rodzaj czasownika.

Przykład: (r.m.) Jeździłeś na deskorolce? Ty też *jeździłaś*? (r.ż.)

1. Ćwiczyłaś na siłowni? Ty też .....?
2. Wiedziałeś, jak tu dojść? Ty też .....?
3. Śmiałeś się na kabarecie? Ty też .....?
4. Pracowałaś w weekend? Ty też .....?
5. Odpowiadałaś na lekcji? Ty też .....?
6. Byłeś na meczu? Ty też .....?
7. Napisałaś zadanie? Ty też .....?
8. Miałeś z tym problemy? Ty też .....?
9. Chciałeś iść do pubu? Ty też .....?
10. Płakałaś na tym filmie? Ty też .....?

XVIII. Uzupełnij podane zdania według wzoru. Zachowaj osobę i liczbę, lecz zmień rodzaj czasownika.

Przykład: (r.mos.) Mieliśmy dużo zadania domowego. My też *miałyśmy*. (r.nmos.)

1. Graliśmy na gitarze. My też .....
2. Chodziłyśmy nad morze. My też .....
3. Opalaliśmy się. My też .....
4. Kupowaliśmy ubrania. My też .....
5. Pisałyśmy listy. My też .....
6. Siedziałyśmy przy ognisku. My też .....
7. Mieliśmy wiele marzeń. My też .....
8. Chcieliśmy spać. My też .....
9. Ciągle mailowałyśmy. My też .....
10. Kąpaliśmy się w morzu. My też .....

XIX. Uzupełnij podane zdania według wzoru. Zachowaj osobę i liczbę, lecz zmień rodzaj czasowników.

Przykład: (r.nmos.) Zwiedzałyście miasta? Wy też *zwiedzaliście*? (r.mos.)

1. Miałyście projekt na zajęcia? Wy też .....?
2. Chciałyście zostać dłużej na imprezie? Wy też .....?
3. Siedzieliście długo na zajęciach? Wy też .....?
4. Mówiliście dużo po polsku? Wy też .....?
5. Pisałyście ten egzamin? Wy też .....?
6. Pytaliście profesora o termin zaliczenia? Wy też .....?
7. Dostałyście już oceny na semestr? Wy też .....?
8. Same gotowałyście obiad? Wy też .....?
9. Pomagaliście mu umyć auto? Wy też .....?
10. Musieliście już iść? Wy też .....?

XX. Dokonaj transformacji podanych zdań według wzoru, zachowując dany rodzaj.

Przykład: Miałem dużo czasu. (ty) *Miałeś dużo czasu.*

1. Chcieliśmy was zapytać o jutrzejsze zajęcia. (wy) .....
.....
2. Tańczyłam w sobotę z Igorem. (my) .....
3. Nie mogliśmy się doczekać lekcji. (oni) .....
.....
4. Brałyście lekarstwa? (my) .....
5. Te panie kupiły dużo kosmetyków. (wy) .....
.....
6. Panowie już byli na zajęciach? (my) .....
7. W sobotę grałyście w tenisa? (ja) .....
8. Dzieci bawiły się beztrosko. (ono) .....
9. Nie miałem czasu. (my) .....
10. Spałyśmy dziś do dwunastej. (one) .....

XXI. Podane zdania (czas teraźniejszy) napisz w czasie przeszłym (aspekt niedokonany).

Przykład: Widzę stare zabytki. *Widziałam/widziałem stare zabytki.*

1. Spotykacie chłopaków po drodze? .....
2. Biorę prysznic rano. .....

3. Oni jedzą solidne obiady. .....

4. Spóźniasz się na zajęcia. .....

5. Chcecie kawę? .....

6. Mamy pomysł. .....

7. One jeżdżą autobusem. .....

8. On prowadzi samochód. .....

9. Dziecko głośno płacze. .....

10. Możemy tam pójść. .....

XXII. Podane zdania (czas teraźniejszy) napisz w czasie przeszłym (aspekt niedokonany).

Przykład: Kobiety spacerują po parku. *Kobiety spacerowały po parku.*

1. Obrazy wiszą na ścianach. .....

2. Koty miauczą głośno. .....

3. Psy wściekle ujadają. .....

4. Polacy siedzą w autokarze. .....

5. Książki leżą na stole. .....

6. W sklepie stoją meble. .....

7. Nogi same chodzą. .....

8. Liście spadają z drzew. .....

9. Na parapecie są kwiaty. .....

10. Komputery sprzedają się najszybciej. .....

XXIII. Uzupełnij poniższe zdania czasownikami w czasie przeszłym w odpowiedniej formie.

Przykład: Wiejskie kobiety latem ciężko *pracowały*.

1. W szkole podstawowej dzieci ..... (nauczyć się) przede wszystkim pisać i liczyć.

2. Studenci polonistyki ..... (czytać) na studiach mnóstwo książek i ..... (pisać) wiele prac pisemnych.

3. Na treningach siatkówki dziewczyny nie tylko ..... (grać), ale i ..... (trenować) poszczególne podania, dużo ..... (biegać) i ..... (rozciągać się).

4. W pokoju Agnieszki na parapecie ..... (stać) kwiaty, na oknach ..... (wisieć) firanki, a na stole ..... (leżeć) książki i zeszyty.

5. Podczas gdy panowie ..... (rozmawiać) przy kawie, panie ..... (zdążyć) obejrzeć ciekawy film.

6. W dawnych czasach dziewczęta ..... (uczęszczać) do szkoły żeńskiej, a chłopcy ..... (chodzić) do szkoły męskiej. Razem ..... (spotykać się) tylko na balu maturalnym.

7. Filmy Wajdy ..... (wywrzeć) na mnie wielkie wrażenie.

8. W schronisku koty ..... (miauczeć), a psy ..... (szczekać).

9. Moje dzieci zawsze chętnie ..... (chodzić) na zajęcia z plastyki, a jej synowie nie ..... (chcieć).

10. Czy państwo ..... (odrobić) zadanie domowe?

XXIV. Uzupełnij poniższy tekst czasownikami w czasie przeszłym w odpowiedniej formie.

Dwór *pochodził* (pochodzić) z XVIII wieku. Był okazały i ..... (prezentować się) wspaniale. Ale chyba największe wrażenie ..... (wywierać) okalający go park dworski. Centralnym miejscem parku ..... (być) dwa dworskie stawy, wokół których ..... (gromadzić się) dzikie kaczki i łabędzie. Ptaki ..... (chlapać się) w stawach albo ..... (odpoczywać) na trawie, leniwie się wylegując. W stawach ..... (pływać) także ryby. Czasem jakiś miejscowy ..... (łowić) te ryby, jednak tego nie wolno było robić. Bywało, że miejscowe dzieci upalnym latem ..... (kąpać się) w stawie, ale stróż dworu zaraz je ..... (przeganiać), a one z krzykiem i śmiechem ..... (uciekać). W parku dworskim ..... (być) także okazałe, stare drzewa. Koło dworu ..... (stać) dwa sędziwe dęby, a wokół stawu ..... (rosnąć) wierzby i brzozy. W jedną z nich latem ..... (uderzyć) piorun, brzoza ..... (złamać się) w pół i smutno ..... (opadać) koroną do wody. Gdy stoisz nad stawami latem, to możesz z łatwością wyobrazić

sobie, jak wieki temu piękne arystokratki ..... (spacerować) wokół nich, jak ..... (przysiadać) w cieniu topoli, wiązów, grabów i brzóz, jak ..... (osłaniać się) parasolkami przed promieniami słonecznymi. ..... (towarzyszyć) im przystojni panowie w kapeluszach lub cylindrach, którzy jak prawdziwi dżentelmeni ..... (podawać) kobietom ramię, by wspólnie spacerować. Panowie ..... (zabawiać) damy rozmową, a one ..... (chichotać) wdzięcznie.

XXV. Podpisz, co robiły osoby na poniższych obrazkach.

0. *Oni malowali.*

1. .....

2. .....

3. .....

4. .....

5. .....

6. .....

7. .....

8. .....

9. .....

10. .....

11. .....

12. .....

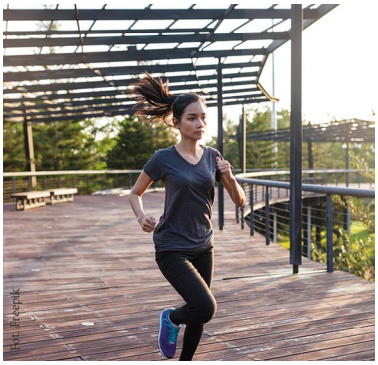

13. .....

14. .....

XXVI. Odpowiedz w kilku zdaniach na poniższe pytania:

a) Co robiłeś/aś wczoraj?

.....

.....

.....

b) Przypomnij sobie, co robiłeś/aś rok temu o tej samej porze?

.....

.....

.....

c) Pamiętasz Sylwestra zeszłego roku? Jak go obchodziłeś/aś?

.....

.....

.....

.....

d) Kobiety i mężczyźni w XIX i XXI wieku – jak żyli, co robili? Czego nie robili wtedy, a robią teraz?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

XXVII. Przetłumacz na język ukraiński poniższe zdania. Przeanalizuj podobieństwa i różnice.

1. W szafie wisiały kurtki i stały buty. .....
2. Te kociaki wyrosły na dorosłe koty. .....
3. Zeszłego lata pracowałeś na budowie. .....
4. Miałam problem z zadaniem domowym. .....
5. Nie mogłyście do nas zadzwonić? .....
6. Graliśmy cały czas w gry komputerowe. .....
7. Drzewa zrzuciły już wszystkie liście. .....
8. Dziewczyny wyszły już z domu. .....
9. Kupiłyśmy tę książkę. .....
10. Słonie spacerowały wolno. .....

XXVIII. Przetłumacz zdania na język polski. Przeanalizuj podobieństwa i różnice.

1. Дівчата виглядали прекрасно. .....
2. Хлопці, ви були на заняттях з польської мови? .....

.....

3. Бася, ти підготовила вечерю? .....

4. Ми купили собі нові плаття. .....

5. Моделі ходили по подіумі. .....

6. Ми не могли вчасно доїхати. .....

7. Ми були на екскурсії в Кракові. .....

8. На підвіконнику стояли квіти. .....

9. Марку, ти хотів мені щось сказати? .....

10. Голодні леви грізно ричали .....

XXIX. Przetłumacz na język ukraiński poniższy tekst. Następnie zakryj oryginał i przetłumacz swój tekst na język polski. Na końcu porównaj swoje tłumaczenie z oryginałem i popracuj nad poprawą błędów.

Na wakacje wyjechałam z siostrą i rodzicami do Gruzji. Zatrzymaliśmy się w stolicy Gruzji – Tbilisi. To była dla mnie prawdziwa egzotyka! Miasto było wspaniałe, jednak wszędzie biegały bezpańskie psy, których się bałam.

W pierwszy dzień poszłam z rodzicami do centrum stolicy. Zwiedziliśmy wszystkie najważniejsze zabytki, piękne i stare kościoły oraz ciekawe muzea. Obiad jedliśmy w jednej z gruzińskich restauracji. Gruzińskie haczapuri bardzo mi posmakowało! Potem moja siostra z tatą poszli do hotelu, a ja z mamą miałyśmy jeszcze siły na spacer, więc wybrałyśmy się do ogrodu botanicznego, usytuowanego na górze wysoko nad miastem. Takiego ogrodu nigdy nie widziałyśmy! Rosły tam bardzo dziwne i egzotyczne rośliny. Takich kwiatów i drzew nigdy nie spotkałam w Polsce. W ogrodzie było także wiele ptaków, które latały nad naszymi głowami i śpiewały. Z ogrodu oglądałyśmy całe Tbilisi.

Po wycieczce musiałyśmy wrócić do hotelu. Jednak zgubiłyśmy się i pomyliłyśmy numer autobusu. Mama kupiła złe bilety, bo nie umiała mówić ani po gruzińsku, ani po rosyjsku. Trochę się bałam, czy w ogóle trafimy do hotelu, jednak pewien starszy Gruzin pomógł nam i wskazał dobrą drogę. Wreszcie odnalazłyśmy hotel i już wszyscy razem mogliśmy w nim odpocząć. Pierwszy dzień w magicznym Tbilisi przyniósł mi wiele niezapomnianych wrażeń.

a) moje tłumaczenie ukraińskie

.....

.....

.....

.....

b) moje tłumaczenie polskie (tekstu ukraińskiego)

c) poprawa błędów

Moje tłumaczenie ukraińskie	Moje tłumaczenie polskie	Tekst oryginalny	Moje zdania z tą formą

d) Pamiętasz swoje najlepsze wakacje? Gdzie to było? Jak wyglądał ten kraj/region/okolica? Co wtedy robiłeś/aś?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

CZY NA PEWNO PISZESZ POPRAWNIE?

✓

CO NAJMNIEJ
PO PROSTU
Z POWROTEM
NA PEWNO
W OGÓLE

✗

CONAJMNIEJ
POPROSTU
SPOWROTEM
NAPEWNO
WOGÓLE

TEMAT 5.

UCZĘ MAŁE DZIECI, STARSZE DZIEWCZYNY I STARSZYCH CHŁOPCÓW.

PORÓWNAJ!

Я бачу горщики**.** (B.)	Widzę garnki. (B.)
Я бачу собак. (D.)	Widzę psy. (B.)
Я бачу дівчат. (D.)	Widzę dziewczęta. (B.)
Я бачу немовлят. (D.)	Widzę niemowlęta. (B.)
Я бачу студентів. (D.)	Widzę studentów. (D.)

~~Widzę psów. Widzę dziewcząt. Widzę niemowląt.~~

I. Przeczytaj kilkakrotnie na głos podane zdania:

1. Widzę piękne kobiety.
2. Mam brązowe psy.
3. Kocham białe koty.
4. Zapraszam swoje koleżanki na kawę.
5. Spotykam swoje przyjaciółki.
6. Na obrazie widać młode dziewczęta.
7. W domu mam złote rybki.
8. Dostałam dwa rude koty.
9. Odwiedziłam miłe panie.
10. Basia całuje śliczne niemowlęta.

II. Połącz logicznie wyrażenia z kolumn.

1. **Na wsi hoduje się**	a) dobre studentki.
2. Magda lubi tylko	b) swoje matki.
3. Profesor Nowak uczy	c) potrzebne kosmetyki.
4. Na ulicy zobaczyłam nagle	d) chude koty.
5. Kupuję	e) bardzo wysokich mężczyzn.
6. Dzieciom nie wolno krzyczeć na	f) *źrebięta i cielęta.*
7. Długo spoglądał na	g) tańczące konie.
8. Jestem mamą i mam	h) biegnące szybko kobiety.
9. W cyrku możesz zobaczyć	i) tajemnicze dziewczyny.
10. W opuszczonym garażu mieszkają	j) grzeczne dzieci.

III. Spośród podanych dwóch form podkreśl właściwą.

Przykład: Lubię <u>miłe koleżanki</u> / miłych koleżanek.

1. Monika spotkała wczoraj w sklepie <u>swoje sąsiadki</u> / swoich sąsiadek.
2. Widziałam na spektaklu <u>zgrabne baletnice</u> / zgrabnych baletnic.
3. Maksym lubi Rosjanek i Ukrainek / <u>Rosjanki i Ukrainki.</u>
4. W krakowskim zoo możesz obejrzeć <u>kozice i antylopy</u> / kozic i antylop.

5. Bartek maluje na obrazie ukraińskich dziewcząt / ukraińskie dziewczęta.
6. Oglądałam wczoraj w serialu świetnych aktorek / świetne aktorki.
7. Na koncercie spotkałyśmy dobre piosenkarki / dobrych piosenkarek.
8. W tym gospodarstwie hoduje się koźląt i źrebiąt / koźlęta i źrebięta.
9. Opiekunki muszą bardzo często przytulać i całować niemowlęta/niemowląt.
10. W schronisku widziałem smutne psy / smutnych psów.

IV. Wstaw wyrazy z nawiasów w odpowiedniej formie.

Przykład: Dostałam *kwiaty i czekoladki* (kwiaty i czekoladki).

1. Spotkałam sympatycznych profesorów (sympatyczni profesorowie).
2. Spotkałam sympatyczne kobiety(sympatyczne kobiety).
3. Widziałam tych młodych chłopców(ci młodzi chłopcy).
4. Widziałam .te młode dziewczęta. (te młode dziewczęta).
5. Słyszałem .utalentowanych śpiewaków (utalentowani śpiewacy).
6. Słyszałem ..... (utalentowane śpiewaczki).
7. Zobaczyłem ..... (wysocy studenci).
8. Zobaczyłem ..... (wysokie studentki).
9. Szanuję i lubię ..... (wszystkie zwierzęta).
10. Mam w domu psy i koty (psy i koty).
11. Hoduję rzadkie owady(rzadkie owady).
12. Znam te dziewczęta (te dziewczęta).

V. *Ich* czy *je*? Rzeczowniki z poprzedniego ćwiczenia zamień na zaimki osobowe w B. lm i zapisz z nimi zdania według wzoru.

Przykład: Dostałam kwiaty i czekoladki. *Dostałam je.*

1. .....
2. .....
3. .....
4. .....
5. .....

6. .....
7. .....
8. .....
9. .....
10. .....
11. .....
12. .....

VI. Do podanych zdań z zaimkami osobowymi dopisz zdania z rzeczownikami według własnego pomysłu.

Przykład: Lubisz je? *Lubisz te koleżanki?*

1. Znasz ich? .....
2. Widzę je. .....
3. Oglądam je. .....
4. Lubię ich. .....
5. Piję je. .....
6. Masz je? .....
7. Kochasz ich? .....
8. Trzymam je. .....
9. Mogę je pożyczyć? .....
10. Szanuję ich. .....

VII. *Nie* czy *nich*? Uzupełnij podane zdania odpowiednim rodzajem zaimków osobowych.

Przykład: To są ładne dzieci. Patrzę na *nie*.

1. To są soczyste jabłka. Mam apetyt na .....
2. Obawiam się o swoich synów. Obawiam się o .....
3. Przez twoje koleżanki nie zdążyłam napisać zadania. Nie zdążyłam napisać przez .....
4. Martwię się o swoje dzieci. Martwię się o .....
5. Czekałam długo na naszych przyjaciół. Czekałam na .....

6. Przez twoje głupie pomysły nie udało nam się zrealizować planu. Nie udało nam się to przez .....

7. Zadzwońmy po nasze koleżanki. Zadzwońmy po .....

8. Pod krzaki wszedł kot. Kot wszedł pod .....

9. Jedziemy na Wyspy Kanaryjskie. Jedziemy na .....

10. Wchodziliśmy na najwyższe szczyty. Wchodziliśmy na .....

VIII. Uzupełnij luki w zdaniach wyrazami z nawiasów w lm.

Przykład: Na safari można zobaczyć *żyrafy* (żyrafa).

1. Większość Polaków bardzo lubi zwierzęta (zwierzę), a szczególnie .psy (pies) i .....koty..... (kot).

2. Podczas podróży spotkałem .....interesujące Rosjanki..... (interesująca Rosjanka).

3. Na obrazach Wyspiańskiego często możemy zobaczyć zarówno kobiety.. (kobieta), jak i .....niemowlęta..... (niemowlę), a rzadko widzimy ..mężczyzn..... (mężczyzna).

4. Rolnik kupił ....jagnięta..... (jagnię) i .....cielęta..... (cielę).

5. Monika ma w rodzinie ....siostry..... (siostra), ...ciocie..... (ciocia), ...babcie..... (babcia), ...dzidków.... (dziadek), ...kuzynki..... (kuzynka).

6. Pani Nowak patrzyła długo na .....te śliczne dzieci..... (to śliczne dziecko).

7. Mam w akwarium .....różnokolorowe rybki.....(różnokolorowarybka).

8. Pani Barbara kupiła .....duże kury.....(dużakura).

9. W sklepie meblowym widziałam .....dębowe stoły..... (dębowy stół) i .....metalowe krzesła..... (metalowe krzesło).

10. Spotkałam wczoraj .....ulubione koleżanki.....(ulubionakoleżanka).

IX. Przekształć podane zdania według wzoru.

Przykład: To są mądrzy ministrowie. Spotykam *mądrych ministrów*.

1. To są czerwone kwiaty. Maluję .....

2. To są najlepsze koleżanki. Spotykam .....

3. To są dobrzy studenci. Profesor uczy .....

4. To są łagodne psy. Lubię .....

5. To są urocze niemowlęta. Widzę .....
6. To są urodziwe Ukrainki. Patrzę na .....
7. To są drapieżne koty. W zoo mają .....
8. To są dobre przyjaciółki. Mam .....
9. To są dobrzy przyjaciele. Mam .....
10. To są grzeczne dzieci. Znam .....

X. Uzupełnij kolumny nazwami zawodów w r.m. lub r.ż., a następnie wstaw je do poniższych zdań w lm.

a) r.m.	b) r.ż.
0. nauczyciel	0. nauczycielka
1. aktor	1. .....
2.	2. lekarka
3. specjalista	3. .....
4. przewodnik	4. .....
5.	5. kucharka
6. fryzjer	6. .....
7.	7. sklepikarka
8.	8. kelnerka
9.	9. barmanka

Przykład: 0a. Widzę *nauczycieli*. 0b. Widzę *nauczycielki*.

1a. Oglądam ..... 1b. Oglądam .....
2a. Znam ..... 2b. Znam .....
3a. Proszę ..... 3b. Proszę .....
4a. Lubię ..... 4b. Lubię .....
5a. Widzę ..... 5b. Widzę .....
6a. Odwiedzam ..... 6b. Odwiedzam .....
7a. Słucham ..... 7b. Słucham .....
8a. Spotykam ..... 8b. Spotykam .....
9a. Patrzę na ..... 9b. Patrzę na .....

XI. Przekształć podane zdania według wzoru.

Przykład: Nie znam żadnych lekarek. *Znam lekarki.*

1. Nie lubię owoców leśnych. Lubię .....
2. Nie lubię zwierząt domowych. Lubię .....
3. Nie znam dobrych fryzjerów. Znam .....
4. Nie spotkałem miłych urzędniczek. Spotkałem .....
5. Nie słyszałem dobrych wokalistów. Słyszałem .....
6. Nie widziałem ładnych dziewcząt. Widziałem .....
7. Nie znam słodkich niemowląt. Znam .....
8. Nie lubię polskich polityków. Lubię .....
9. Nie dostałam ocen bardzo dobrych. Dostałam .....
10. Nie słyszałam interesujących prezenterek. Słyszałam .....

XII. Z podanych wyrazów ułóż logiczne zdania w lm. Uwaga! Nie musisz wykorzystywać wszystkich wyrazów. Niektórych wyrazów możesz użyć kilkakrotnie.

widzieć tancerka Ukrainka pies zwierzę koleżanka mieć dostać stary swoja słyszeć smaczny piękny koń chłopak lubić dziewczyna wysoki młody biały kupić duży obiad piosenkarka egzotyczny owoc kobieta

Przykład: (zobaczyć, swoja, koleżanka): *Jutro zobaczę swoje koleżanki.*

1. .....
2. .....
3. .....
4. .....
5. .....

XIII. Napisz odpowiedzi na pytania:

a) Kogo można spotkać na uczelni?

.....

.....

b) Kogo można spotkać w sklepie?

.....

.....

c) Kogo można spotkać w szpitalu?

.....

.....

d) Rozejrzyj się wokół siebie. Kogo/co widzisz?

.....

.....

.....

e) Popatrz przez okno. Kogo/co widzisz?

.....

.....

.....

XIV. Napisz, co/kogo widzisz na poniższych obrazach.

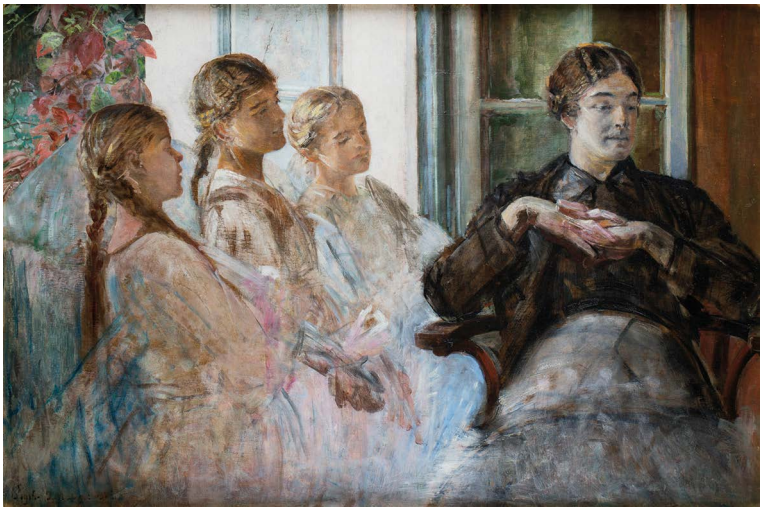

Jacek Malczewski, „Lekcja historii”

a) .....

.....

.....

.....

Edward Hicks, „Arka Noego”

b) .....

.....

.....

.....

XV. Przetłumacz na język ukraiński poniższe zdania. Przeanalizuj podobieństwa i różnice.

1. Bartek kocha wszystkie zwierzęta. .....
2. Pani Nowakowska hoduje psy rasy spaniel i koty rasy sfinks. .....

.....

3. Na wsi rodzą się cielęta, źrebięta i jagnięta. .....

.....

4. Wczoraj spotkałam swoje przyjaciółki. .....

.....

5. Uwielbiam niemowlęta! .....
6. Widzisz te wysokie brzozy? .....
7. Wczoraj oglądałam w zoo duże, groźne lwy. .....

.....

8. Widzisz Kasię i Basię? Znasz je? .....

9. Dzieci lubią te nowe nauczycielki. .....

10. Widzisz te piękne studentki? Długo patrzę na nie. .....

.....

XVI. Przetłumacz na język polski poniższe zdania. Przeanalizuj podobieństwa i różnice.

1. Я купую модні черевики. .. Kupuję modne buty..

2. Я бачу білих собак. .....Widzę białe psy.....

3. Я маю вдома котів. .....Mam w domu koty.....

4. Я бачу молодих дівчат. .....Widzę młode dziewczęta.....

5. Я зустрічаю гарних подруг. ..Spotykam ładne/ fajne koleżanki.....

6. Я їм великі котлети. .....Jem duże kotlety.....

7. Він зустрів своїх подруг. .....On spotkał swoje koleżanki/przyjaciółki.....

8. Моніка бачить тих чудових немовлят. .....Monika widzi te uroczne niemowlęta.....

9. Я бачу красивих жінок. .....Widzę piękne kobiety.....

10. Я бачу вчителів. .....Widzę nauczycieli.....

XVII. Przetłumacz na język ukraiński poniższy tekst. Następnie zakryj oryginał i przetłumacz swój tekst na język polski. Na końcu porównaj swoje tłumaczenie z oryginałem i popracuj nad poprawą błędów.

Wczoraj miałem niezwykły sen. Był bardzo wyraźny i realistyczny. Pamiętam go dokładnie. Byłem w jakimś obcym kraju i wszędzie widziałem dziwne budynki bez dachów i okien. W tym mieście nie było ulic, tylko zwykłe drogi, a na nich widziałem konie, osły, kozy i wielbłądy, bardzo dużo zwierząt ciągnących jakieś wozy. Na nich widziałem siedzących ludzi. Ale ci ludzie nie byli zwyczajni. Widziałem brzydkie, stare kobiety ubrane w dziwne, długie suknie. Obok nich widziałem piękne, młode dziewczęta ubrane także dość dziwacznie. Niektóre dziewczyny niosły niemowlęta, inne jechały na wozach. Mężczyzn nie było tam prawie wcale, a ci, którzy byli, ciągnęli za wozami kolejne zwierzęta. W dłoniach mieli duże, stare książki. Wszyscy czytali książki! Przy ulicach widziałem ptaki, chyba gołębie. Nad stawem siedzieli rybacy i łapali złote ryby w złote sieci. Wszystko wyglądało jak całkiem inny świat! Co za niesamowity sen!

a) moje tłumaczenie ukraińskie

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

b) moje tłumaczenie polskie (tekstu ukraińskiego)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

c) poprawa błędów

Moje tłumaczenie ukraińskie	Moje tłumaczenie polskie	Tekst oryginalny	Moje zdania z tą formą

d) A czy Ty byłeś w jakimś egzotycznym kraju? Co/kogo tam widziałeś, spotkałeś? A może podobnie jak autor miałeś jakiś dziwny sen? Opowiedz o tym.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

CZY NA PEWNO MÓWISZ POPRAWNIE?

✓

JEST NAPISANE
WZIĄĆ
W CUDZYSŁOWIE
WE WRZEŚNIU
SWETER

✗

PISZE
WZIĄŚĆ
W CUDZYSŁOWIU
W MIESIĄCU WRZEŚNIU
SWETR

TEMAT 6.

SZEŚCIORO STUDENTÓW ZDAJE EGZAMIN, A PIĘĆ STUDENTEK CZEKA NA SWOJĄ KOLEJ. WIELU STUDENTÓW JUŻ ZDAŁO EGZAMIN, ALE JEST TEŻ DUŻO DWÓJEK.

PORÓWNAJ!

Жінки ідуть. (lm)	Kobiety idą. (lm)
П’ять жінок ідуть. (lm)	Pięć kobiet idzie. (lp)
Кілька жінок іде. (lp)	Kilka kobiet idzie. (lp)
Хлопці сидять. (lm)	Chłopcy siedzą. (lm)
Шість/шестеро хлопців сидять. (lm)	Sześciu chłopców siedzi. (lp)
Кілька хлопців сидить. (lp)	Kilku chłopców siedzi. (lp)
Діти танцюють. (lm)	Dzieci tańczą. (lm)
Шестеро дітей танцюють. (lm)	Sześcioro dzieci tańczy. (lp)
Кілька дітей танцює. (lp)	Kilkoro dzieci tańczy. (lp)
Картини висять. (lm)	Obrazy wiszą. (lm)
П’ять картин висять. (lm)	Pięć obrazów wisi. (lp)
Кілька картин висить. (lp)	Kilka obrazów wisi. (lp)

Dziesięć dziewcząt tańczą. W Krakowie są dużo zabytków. Dużo ludzi mają wykształcenie. Kilka obrazów wisieli. Dziesięcioro dzieci śmiali się.

I. Przeczytaj kilkakrotnie na głos podane zdania:

1. Dziewczęta się śmieją.
2. Kilka dziewcząt się śmieje.
3. Sześć dziewcząt się śmieje.
4. Wielu mężczyzn spaceruje.
5. Pięciu mężczyzn spaceruje.
6. W Rzeszowie są zabytki.
7. W Rzeszowie jest wiele zabytków.
8. Czy były w sklepie jabłka?
9. Czy było w sklepie dużo jabłek?
10. Polacy mają wyższe wykształcenie.
11. Wielu młodych Polaków ma wyższe wykształcenie.
12. Dwadzieścia procent młodych Polaków ma wyższe wykształcenie.

II. Połącz logicznie części zdań z obu kolumn.

1. **Wielu artystów**	a) aktywnie szuka pracy.
2. W portfelu	b) wiele dorodnych ryb.
3. Dużo uczniów	c) całkiem dużo śniegu.
4. Ukraińcy	d) *przeżywa kryzys twórczy*.
5. Wielu Ukraińców	e) przyjeżdża tutaj na studia.
6. Studenci	f) lubią rozrywki.
7. Większość ludzi po studiach	g) jest wiele ciekawych miejsc.
8. W tym jeziorze pływa	h) dostało oceny niedostateczne.
9. Na świecie	i) przyjeżdżają do Polski.
10. Wczoraj napadało	j) nie było pieniędzy.

III. Podkreśl poprawne formy.

Przykład: Wielu chłopców grali/grało w piłkę.

1. Trzydzieści pięć procent Polaków ma/mają w domu zmywarkę.
2. Wiele kobiet marzą/marzy o dobrym mężu.

3. Wczoraj na stadionie byli/było dużo kibiców.
4. W poniedziałek będą/będzie dużo kolokwiów.
5. Kilku kolegów śmiało się / śmiali się z naszych żartów.
6. Kilkadziesiąt osób już podpisali/podpisało ten dokument.
7. W Rzeszowie jest/są kilka zabytkowych kościołów.
8. Na Podkarpaciu są/jest wiele ciekawych tradycji.
9. Wielu narciarzy jeździ/jeżdżą dziś na snowboardzie.
10. Z tym zadaniem będą/będzie masa problemów.

IV. Połącz wyrażenia z części a) i b) i zapisz z nimi 14 zdań.

a) wielu Polaków, *ludzie*, większość zwierząt, kilkudziesięciu Ukraińców, Polki, prawie wszystkie studentki, wysoki procent nauczycieli, dużo ludzi, Polacy, kilkoro dzieci, wiele turystek, mniej starszych ludzi, połowa mieszkańców Krakowa, niemal wszyscy naukowcy, niski odsetek młodych dziewcząt.

b) rzadko chwalą polską pogodę, wychodzą za mąż najczęściej za Polaków, czeka na granicy ukraińsko-polskiej, *pragną szczęścia*, zna języki obce, lubi polować, jest w dobrym zdrowiu, stoi codziennie w korkach ulicznych, prowadzą badania naukowe, opala się na zagranicznych plażach, bawi się piłką, uczą się pilnie, jest niezadowolony z zarobków, chce wyjść za mąż zaraz po skończeniu szkoły średniej, chce mieć więcej pieniędzy, niż ma.

Przykład: *Ludzie pragną szczęścia.*

1. .....
2. .....
3. .....
4. .....
5. .....
6. .....
7. .....
8. .....

9. .....
10. .....
11. .....
12. .....
13. .....
14. .....

V. Do podanych bezokoliczników dopisz formy trzeciej osoby lp oraz trzeciej osoby lm tych czasowników według wzoru.

Przykład: tańczyć – *on tańczy*, *oni tańczą*

1. być – .....
2. mówić – .....
3. spacerować – .....
4. pisać – .....
5. kreować – .....
6. dyskutować – .....
7. jeść – .....
8. pić – .....
9. móc – .....
10. musieć – .....
11. jechać – .....
12. iść – .....
13. stać – .....
14. leżeć – .....
15. wisieć – .....
16. brać – .....
17. znajdować się – .....
18. mieszkać – .....
19. rozumieć – .....
20. czuć – .....

VI. Przekształć podane zdania według wzoru.

Przykład: Uczniowie lubią się uczyć. Wielu uczniów *lubi się uczyć*.

1. Dziewczyny kochają taniec. Większość dziewczyn .....
2. Lekarze dobrze leczą chorych. Wielu lekarzy .....
3. Dzieci często chorują. Wiele dzieci .....
4. Psy uwielbiają spacery. Większość psów .....
5. Studenci uczą się języków obcych. Osiemdziesiąt procent studentów .....

.....

6. Chłopcy grają na komputerze. Wielu chłopców .....

7. Emeryci mają ogródki. Wielu emerytów .....
8. Koty miauczą. Wiele kotów .....
9. Wegetarianie jedzą soję. Połowa wegetarian .....
10. Komputery się zacinają. Kilka komputerów .....

VII. Przekształć podane zdania według wzoru.

Przykład: W Krakowie jest wiele zabytków. *W Krakowie są zabytki.*

1. W zlewie stoi dużo brudnych naczyń. .....
2. Wielu pasażerów czeka na pociąg. .....
3. Sporo ludzi je obiad w restauracji. .....
4. Na parkingu jest dużo aut. .....
5. W tym telefonie jest kilka różnych aplikacji. .....
6. W sali czeka już większość studentów. .....
7. Większość Polek lubi czystość. .....
8. Osiemdziesiąt procent kotów dostaje mleko. .....
9. Wielu architektów projektuje domy. .....
10. Kilkudziesięciu ludzi tańczyło w klubie. .....

VIII. Podkreśl poprawną formę.

Przykład: Sześciu profesorów szło/szli na wykłady.

1. Pięćdziesiąt osób demonstrowali/demonstrowało pod urzędem.
2. Dwoje dzieci wracali/wracało ze szkoły.
3. Pięć psów siedziało/siedziały w budzie.
4. W sali jest/są osiemdziesiąt miejsc siedzących.
5. Trzy sekretarki rozmawiają/rozmawia.
6. W tej sztuce grają/gra ośmiu aktorów.
7. Na stole stoją/stoi cztery talerze.
8. Na regale leżą/leży ponad sto książek.
9. Na moim osiedlu jest/są dwadzieścia bloków.
10. Dziesięcioro dzieci przyszły/przyszło na lekcję.

IX. Podkreśl poprawną formę.

Przykład: Trzech kucharzy gotuje/gotują.

1. Trzej kucharze gotuje/gotują.
2. Dwóch studentów piszą/pisze.
3. Dwaj studenci piszą/pisze.
4. Czterech fryzjerów pracuje/pracują.
5. Czterej fryzjerzy pracuje/pracują.
6. Dwaj nauczyciele pytają/pyta.
7. Dwóch nauczycieli pytają/pyta.
8. Dwaj urzędnicy siedzą/siedzi.
9. Dwóch urzędników siedzą/siedzi.
10. Trzech informatyków programuje/programują.
11. Trzej informatycy programuje/programują.

X. Uzupełnij wyrażenia rzeczownikami (i liczebnikami) według wzoru.

Przykład: Dwaj chłopcy – (6) *sześciu chłopców*.

1. Trzech mężczyzn – (7) .....
2. Trzy jabłka – (kg) .....
3. Dwa psy – stado .....
4. Cztery owce – zagroda .....
5. Dwie butelki – zgrzewka .....
6. Trzej uczniowie – (10) .....
7. Cztery papierosy – paczka .....
8. Trzy studentki – grupa .....
9. Dwoje dzieci – (8) .....
10. Dwóch synów – (7) .....
11. Cztery córki – (5) .....
12. Troje źrebiąt – (5) .....
13. Dwoje drzwi – (5) .....

14. Dwa kwiaty – tuzin .....
15. Trzy krzesła – (12) .....
16. Dwie sprzedawczynie – (6) .....
17. Dwa pisaki – paczka .....
18. Cztery kredki – opakowanie .....
19. Dwóch sportowców – drużyna .....
20. Trzy tancerki – (9) .....

XI. Zapisz liczebniki i rzeczowniki w odpowiednich formach.

Przykład: (matka) (2) *dwie matki*, (6) *sześć matek*

1. (bluzka) (3) ....., (8) .....
2. (informatyk) (2) ....., (9) .....
3. (kucharka) (4) ....., (10) .....
4. (cielę) (4) ....., (6) .....
5. (sardynka) (2) ....., puszka .....
6. (czekoladka) (3) ....., pudełko .....
7. (piłkarz) (4) ....., drużyna .....
8. (studentka) (4) ....., grupa .....
9. (tancerz) (3) ....., formacja .....
10. (kosmetyk) (10) ....., torba .....

XII. Przekształć podane zdania według wzoru.

Przykład: Dwóch chłopców gra w piłkę. *Dwaj chłopcy grają w piłkę.*

1. Trzej pisarze piszą powieści. .....
2. Czterech informatyków programuje. .....
3. Dwóch fizjoterapeutów robi masaż. .....
4. Trzej naukowcy prezentują wyniki badań. .....
5. Dwóch tancerzy tańczy. .....
6. Czterej narciarze zjeżdżają z górki. .....
7. Dwaj uczniowie piszą na tablicy. .....

8. Czterech kierowców prowadzi auto. .....
9. Trzech lekarzy bada pacjentów. .....
10. Dwaj logistycy planują trasę. .....

XIII. Uzupełnij zdania według wzoru.

Przykład: Dwie kobiety tańczą. Pięć kobiet *tańczy*.

1. Dwóch mężczyzn siedzi. Sześciu mężczyzn .....
2. Dwa komputery działają. Osiem komputerów .....
3. Trzy studentki się uczą. Dwanaście studentek .....
4. Dwoje dzieci się śmieje. Dziesięcioro dzieci .....
5. Troje koźląt się bawi. Pięcioro koźląt .....
6. Trzej aktorzy grają. Siedmiu aktorów .....
7. Trzech piosenkarzy śpiewa. Trzynastu piosenkarzy .....
8. Trzy dziewczyny piorą. Pięć dziewczyn .....
9. Cztery pielęgniarki pracują. Sześć pielęgniarek .....
10. Dwa psy szczekają. Dziesięć psów .....

XIV. Dokończ zdania według wzoru w czasie teraźniejszym.

Przykład: (siedzieć) Cztery kobiety *siedzą*. Pięć kobiet *siedzi*.

1. (chodzić) Trzej mężczyźni ..... Pięciu mężczyzn .....
2. (mówić) Dwoje dzieci ..... Pięcioro dzieci .....
3. (bawić się) Troje kociąt ..... Sześcioro kociąt .....
4. (rozmawiać) Cztery dziewczyny ..... Sześć dziewczyn .....
5. (czytać) Dwie uczennice ..... Dwanaście uczennic .....
6. (wisieć) Cztery obrazy ..... Czternaście obrazów .....
7. (jeść) Dwaj klienci ..... Dziesięcioro klientów .....
8. (pić) Dwóch klientów ..... Dziesięciu klientów .....
9. (leżeć) Trzy książki ..... Sześć książek .....
10. (rosnąć) Dwa drzewa ..... Dwadzieścia drzew .....

XV. Przekształć zdania w czasie teraźniejszym na zdania w czasie przeszłym.

Przykład: Pięciu dyrektorów dyskutuje. *Pięciu dyrektorów dyskutowało.*

1. Sześć dziewcząt się śmieje. .....
2. Dwaj artyści rysują. .....
3. Trzynaścioro dzieci się bawi. .....
4. Kilkoro dzieci je obiad. .....
5. Dwanaście kotów miauczy. .....
6. Kilku pracowników pracuje. .....
7. Trzech uczniów liczy. .....
8. Kilka matek spaceruje. .....
9. Dwie kucharki gotują. .....
10. Cztery pielęgniarki robią zastrzyki. .....

XVI. Przekształć zdania w czasie teraźniejszym na zdania w czasie przyszłym złożonym.

Przykład: Dwoje dzieci maluje. *Dwoje dzieci będzie malować / będzie malowało.*

1. Dwóch ludzi idzie drogą. .....
2. Pięć lekarek leczy pacjenta. .....
3. Siedem kwiatów kwitnie. .....
4. Pięć koni je owies. .....
5. Sześcioro wnucząt odwiedza babcię. .....
6. Tu jest osiem książek. .....
7. Dwoje drzwi się nie otwiera. .....
8. Osiem krzeseł stoi przy stole. .....
9. Pięciu absolwentów pisze książkę. .....
10. Czterech adwokatów jest w sądzie. .....

XVII. Przekształć zdania w czasie teraźniejszym na zdania w trybie warunkowym.

Przykład: Dwoje dzieci maluje. *Dwoje dzieci malowałoby*.

1. Tu jest osiem psów. .....
2. Siedmioro dzieci siedzi. .....

3. Ośmiu turystów jedzie do Egiptu. .....
4. Czterech klientów zamawia towar. .....
5. Pięć sekretarek rozmawia przez telefon. .....
6. Dwóch aktorów udziela wywiadu. .....
7. Pięć sprzątaczek sprząta. .....
8. Tu pracuje siedmiu kosmetologów. .....
9. Tu jest wiele ciekawych atrakcji. .....
10. Kilka osób bierze udział w zawodach. .....

XVIII. Uzupełnij zdania w czasie przeszłym według wzoru.

Przykład: (śpiewać) Dwie kobiety *śpiewały*. Pięć kobiet *śpiewało*.

1. (występować) Trzy piosenkarki ..... Sześć piosenkarek .....
2. (mówić) Dwóch spikerów ..... Pięciu spikerów .....
3. (całować) Dwie matki ..... Sześć matek .....
4. (gotować) Dwie babcie ..... Wiele babci .....
5. (leżeć) Trzy lwy ..... Pięć lwów .....
6. (lecieć) Dwa samoloty ..... Osiem samolotów .....
7. (patrzeć) Dwaj chłopcy ..... Kilku chłopców .....
8. (pisać) Dwie koleżanki ..... Połowa koleżanek .....
9. (spacerować) Trzy Polki ..... Większość Polek .....
10. (gryźć) Dwa krokodyle ..... Dużo krokodyli .....

XIX. Uzupełnij tekst odpowiednimi formami liczebników.

Mam dużą rodzinę. Mam (2) *dwóch* synów i (3) ..... córki. Mam także (2) ..... ciocie, (3) ..... wujków, (2) ..... dziadków. Mam (2) ..... rodziców. Bardzo lubimy zwierzęta. Mamy w domu (1) ..... kotkę i (4) ..... jej kociąt. Oprócz tego mamy sukę labradora i (3) ..... jej szczeniaków. Wujek Zygmunt jest konserwatorem dzieł sztuki. W swoim mieszkaniu trzyma (50) ..... obrazów i (5) ..... rzeźb. Ciocia Basia jest nauczycielką w szkole podstawowej. Ma w tej chwili (63) .....

uczniów. Ciocia Halina jest wykładowcą na uniwersytecie. W jej grupach uczy się (40) ..... studentów z różnych krajów, w tym (4) ..... Hindusów, (5) ..... Chinek i (2) ..... Amerykanie. Babcia Zofia także kocha zwierzęta, szczególnie ptaki. Ma (2) ..... kanarki i (1) ..... papugę, która umie mówić.

XX. Napisz, jakie przedmioty i w jakiej liczbie wystawiono na internetowym serwisie aukcyjnym w kategorii „odzież damska".

Przykład: Komplety (7) – *siedem kompletów.*

1. Bluzki (25) – .....
2. Bluzy (4) – .....
3. Bolerka (17) – .....
4. Dresy kompletne (22) – .....
5. Garsonki i kostiumy (8) – .....
6. Golfy (7) – .....
7. Gorsety (16) – .....
8. Kamizelki (14) – .....
9. Kombinezony (15) – .....
10. Koszule (34) – .....
11. Marynarki i żakiety (9) – .....
12. Okrycia wierzchnie (17) – .....
13. Spodenki (23) – .....
14. Jeansy (13) – .....
15. Spodnie (6) – .....
16. Spódnice i spódniczki (14) – .....
17. Sukienki (2) – .....
18. Suknie wieczorowe (5) – .....
19. Swetry (22) – .....
20. Topy i koszulki (13) – .....
21. T-shirty (17) – .....
22. Tuniki (21) – .....

XXI. Przeczytaj listę zakupów i zapisz, jakie produkty i w jakiej ilości trzeba kupić.

Kupić:

ziemniaki – 2 kg,
pomidory – 1 kg,
banany – 5, cytryny – 2,
truskawki – 0,5 kg,
maliny – 250 g,
woda niegazowana – 4 butelki, dżem truskawkowy – słoik,
kawa ziarnista – 2 paczki,
kruche ciastka – opakowanie,
zielony groszek – 2 puszki,
białe wino – 2 butelki, ser francuski – kawałek, orzechy laskowe – 200 g,
chleb – 5 (bochenek), sok pomarańczowy – 4 l, kiełbasa śląska – 6 (laska).

dwa kilogramy ziemniaków, ...
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

XXII. Na podstawie tabeli napisz, ilu przedstawicieli konkretnych narodowości otrzymało zezwolenie na pracę w Polsce.

Zezwolenia na pracę dla cudzoziemców według obywatelstwa (I półrocze 2016 r.)			
0. Turcja	282		
1. Afganistan	9	6. Kuba	14
2. Armenia	82	7. Peru	2
3. Australia	19	8. USA	176
4. Finlandia	1	9. Ukraina	42 094
5. Japonia	66	10. Wietnam	238

Przykład: *Dwustu osiemdziesięciu dwóch Turków otrzymało zezwolenie na pracę w Polsce.*

1. .....

2. .....

3. .....
4. .....
5. .....
6. .....
7. .....
8. .....
9. .....
10. .....

XXIII. Przeanalizuj poniższą tabelę i zapisz zdania według wzoru. Podkreśl formy czasowników.

Plany młodzieży ukraińskiej związane z podjęciem studiów w Polsce – 402 (100%)
0. Studiowanie, edukacja – 170 (42%)
1. Zdobycie pracy – 86 (21%)
2. Zamieszkanie po studiach w Polsce – 53 (13%)
3. Podróżowanie, poznawanie nowego kraju – 22 (5%)
4. Zdobycie nowej wiedzy i umiejętności – 18 (4,5%)
5. Kariera i finanse – 17 (4%)
6. Zwiększenie szans życiowych – 12 (3%)
7. Założenie rodziny w Polsce – 9 (2%)
8. Brak planów – 6 (1,5%)
9. Poznawanie nowych ludzi – 5 (1%)
10. Samorealizacja – 4 (<1%)

Przykład: *Sto siedemdziesiąt osób (czterdzieści dwa procent badanych) ma plany związane ze studiowaniem, edukacją.*

1. .....
.....

2. .....

.....

3. .....

.....

4. .....

.....

5. .....

.....

6. .....

.....

7. .....

.....

8. .....

.....

9. .....

.....

10. .....

.....

XXIV. Przetłumacz na język ukraiński zdania. Przeanalizuj podobieństwa i różnice.

1. Dziewczęta się śmieją. .....
2. Kilka dziewcząt się śmieje. .....
3. Sześć dziewcząt się śmieje. .....
4. Chłopcy czytają. .....
5. Kilku chłopców czyta. .....
6. Sześciu chłopców czyta. .....
7. Dzieci grają w piłkę. .....
8. Kilkoro dzieci gra w piłkę. .....
9. Sześcioro dzieci gra w piłkę. .....
10. W Krakowie jest wiele ciekawych pomników. .....

XXV. Przetłumacz na język polski poniższe zdania. Przeanalizuj podobieństwa i różnice.

1. 40% поляків проводить канікули в Польщі. .....

.....

2. Все більше молодих українців навчається у Польщі. .....

.....

3. У Львові багато пам'ятників. .....

.....

4. Кілька десятків демонстрантів кричало перед управлінням. .....

.....

5. Кілька жінок готовило вечерю. .....

.....

6. Кілька дітей танцює. .....

7. Сім/Семеро чоловіків розмовляють. .....

.....

8. Вісім студенток роблять домашнє завдання. .....

.....

9. Скільки у Польщі озер? .....

10. Великий процент молодих українок швидко виходить заміж. .....

.....

XXVI. Przetłumacz na język ukraiński poniższy tekst. Następnie zakryj oryginał i przetłumacz swój tekst na język polski. Na końcu porównaj swoje tłumaczenie z oryginałem i popracuj nad poprawą błędów.

Na ustnym egzaminie z języka polskiego naszym zadaniem był opis wylosowanej fotografii. Na zdjęciu wybranym przeze mnie pięć kobiet siedziało w kawiarni przy stoliku, a obok nich stało trzech mężczyzn, którzy patrzyli przez szybę lokalu. Za szybą, na ulicy widać było, jak dwóch mężczyzn ucieka z workiem na plecach, a za nimi biegnie trzech policjantów. Za policjantami biegną także dwie młode dziewczyny, a za nimi jedzie na rowerze kilkoro dzieci. Powiedziałem, że ci ludzie gonią dwóch złodziei, którzy zorganizowali napad na bank, a tych ośmioro ludzi w kawiarni przygląda się tej scenie. Egzamin poszedł mi dobrze, zdałem. Z mojej grupy cztery koleżanki zdały egzamin na piątki, pięciu kolegów dostało

czwórki, trzej inni mają plus trójki, a sześć dziewczyn ma trójki. Nie zdało tylko dwóch studentów. W zeszłym roku w grupie na takim samym poziomie podobno egzaminu nie zaliczyła większość studentów. Z tego, co mówił mi kolega, aż osiemdziesiąt procent grupy otrzymało oceny niedostateczne. Mamy więc powód do zadowolenia.

a) moje tłumaczenie ukraińskie

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

b) moje tłumaczenie polskie (tekstu ukraińskiego)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

c) poprawa błędów

Moje tłumaczenie ukraińskie	Moje tłumaczenie polskie	Tekst oryginalny	Moje zdania z tą formą

d) Odszukaj w internecie dane dotyczące liczby Ukraińców studiujących w Polsce – podaj odsetki dla poszczególnych miast (uczelni).

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

e) Odszukaj w internecie dane statystyczne dotyczące dowolnego aspektu życia młodych ludzi. Streść je poniżej.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

CZY NA PEWNO MÓWISZ POPRAWNIE?

✓

BĄDŹ CO BĄDŹ / W KAŻDYM RAZIE
PRZYNAJMNIEJ
FAKT / WYDARZENIE AUTENTYCZNE
Z RZĘDU

✗

W KAŻDYM BĄDŹ RAZIE
BYNAJMNIEJ
FAKT AUTENTYCZNY
POD RZĄD

KLUCZ DO ĆWICZEŃ

TEMAT 1.

II. 1. miłą osobą 2. wysoka 3. młode 4. sławni 5. jest księgową 6. jako kelner 7. zmęczona? 8. wysportowani 9. wesoły 10. jest programistą.

III. Jaka ona jest? 2. Kim on jest? 3. Jaki on jest? 4. Jakie one są? 5. Kim on jest? 6. Jaka ona jest? 7. Jakie one są? 8. Kim ona jest? 9. Jakie ono jest? 10. Kim on jest?

IV. 1. jako ekonomistka / jako bibliotekarka 2. ładna i miła 3. wysokim mężczyzną 4. kelnerami / dobrymi studentami 5. fizykiem 6. jako nauczycielki 7. nauczycielkami / młodymi dziewczętami 8. wesołymi studentami/ dobrymi studentami / nauczycielkami / młodymi dziewczętami 9. jako ekonomistka / jako bibliotekarka 10. przystojny mężczyzna / fizyk / dobry student.

V. 2f, 3i, 4j, 5h, 6b, 7d, 8e, 9g, 10a.

VI. 1. Jakie one są? 2. Kto to jest? 3. Co to jest? 4. Kim ona jest? 5. Jaka ona jest? 6. Jakie ono jest? 7. Jaki on jest? 8. Kim on jest? 9. Jakie one są? 10. Kim on jest?

VII. 1. Kim on jest? 2. Jaki on jest? 3. Kim ona jest? 4. Jaka ona jest? 5. Kim one są? 6. Jakie one są? 7. Kim on jest? 8. Jaki on jest? 9. Jaka ona jest? 10. Kto to jest?

VIII. 1. Marek pracuje jako księgowy. 2. Pan Nowak pracuje jako kierowca. 3. Pani Basia pracuje jako nauczycielka. 4. Monika pracuje jako architekt. 5. Bartek pracuje jako lektor. 6. Moja mama pracuje jako przedsiębiorca. 7. Ten pan pracuje jako kucharz. 8. One pracują jako lekarki. 9. Michał pracuje jako programista. 10. Grzegorz pracuje jako sędzia.

IX. 1. Borys jest kierownikiem. 2. Pan Nowakowski jest policjantem. 3. Monika jest pielęgniarką. 4. Alicja jest sekretarką. 5. Te panie są urzędniczkami. 6. Julia i Ola są kelnerkami. 7. Iza jest adwokatem. 8. Kuba jest przewodnikiem. 9. Kasia i Ala są fryzjerkami. 10 Bartek jest projektantem.

X. 1. Ona jest lekarką. Ona pracuje jako lekarka. 2. On jest architektem. On pracuje jako architekt. 3. Ona jest fotografem. Ona pracuje jako fotograf. 4. Ona jest nauczycielką. Ona pracuje jako nauczycielka. 5. On jest kierowcą. On pracuje jako kierowca. 6. Ona jest malarką. Ona pracuje jako malarka. 7. On jest dziennikarzem. On pracuje jako dziennikarz. 8. On jest dentystą/stomatologiem. On pracuje jako dentysta/stomatolog. 9. On jest kucharzem. On pracuje jako kucharz. 10. Ona jest kelnerką. Ona pracuje jako kelnerka.

XI. sekretarka, matematykiem, ekonomista, biznesmenem, przedsiębiorcą, ładna, miła, wesoła, silny, mała, śmieszna, uczennicą, studentką.

XII. 1. Ona jest nauczycielką. Ona pracuje jako nauczycielka. 2. On jest biznesmenem. On pracuje jako biznesmen. 3. Ona jest kelnerką. Ona pracuje jako kelnerka. 4. On jest lekarzem. On pracuje jako lekarz. 5. Ona jest kucharką. Ona pracuje jako kucharka. 6. On jest policjantem. On pracuje jako policjant. 7. On jest sędzią. On pracuje jako sędzia. 8. On jest mechanikiem. On pracuje jako mechanik.

XIV. 1. Новаковські працює автомеханіком/ автомобільним механіком. 2. Вона висока, худа, стрункa і красива. /Вона є високою, ходою, стрункою і красивою. 3. Маґда – кваліфікований косметолог. / Магда є кваліфікованим косметологом. 4. Максим і Андрій – симпатичні українці. / Максим і Андрій є симпатичними українцями. 5. Мій тато працює юристом. 6. Професор Ковальський – розумний, культурний і милий. / Професор Ковальські є розумним, культурним і милим. 7. Дитина Маґди – чемна та усміхнена. 8. Хто він? Французький письменник. 9. Який він? Низький і товстий. 10. Які вони? Здорові та веселі.

XV. 1. Ona jest naszym wykładowcą. 2. Jaka ona jest? 3. Jaki on jest? 4. Moja ciocia pracuje jako sekretarka. 5. Ałła jest zestresowana i nerwowa. 6. Dziewczyny są inteligentne i utalentowane. 7. One pracują jako modelki. 8. On pracuje jako kierowca autobusu. 9. Jestem wesoły i radosny. 10. Zbigniew Herbert był polskim poetą. 11. Pan Kowalski pracuje jako dentysta.

TEMAT 2.

II. 1. kosze 2. prace 3. tramwaje 4. goście 5. materace 6. oleje 7. śledzie 8. garaże 9. dacze 10. podróże 11. parasole.

III. 1. prace 2. słonie 3. kopalnie 4. szyje 5. skronie 6. idylle 7. nietoperze 8. jeże 9. koleje 10. przyjaźnie 11. dworce 12. kobierce 13. ziemie 14. kasze 15. rysie 16. znicze 17. cmentarze 18. branże 19. opcje 20. gołębie 21. kości 22. myszy 23. noce 24. miłości.

IV. 1. akwaria 2. kolegiach 3. akwarium 4. temu audytorium 5. muzeach 6. centrum 7. honoraria 8. epitafiom 9. imperiów 10. gimnazja 11. albumy 12. kostiumy 13. znicze 14. cmentarze.

V. 1. magisteria, magisteria, magisteriom, magisterium 2. referenda, referendom, referendach 3. kryteria, kryteriami, kryteriów, kryteriach 4. planetaria, planetariach, planetariów, planetariach 5. sanatoria, sanatoriach,

sanatoriami 6. repetytoria, repetytoriów, repetytoria, repetytoriów 7. terytoria, terytoriach, terytoriów, terytorium 8. archiwa, archiwach, archiwów 9. konserwatoria, konwersatoria, konserwatoriach 10. seminaria, seminaria, seminarium, seminarium.

VI. 1. synu 2. cieście 3. domu 4. panu 5. gwieździe 6. kościele 7. mieście 8. plaży 9. daczy 10. dworcu.

VII. 2g, 3h, 4i, 5j, 6b, 7d, 8e, 9f, 10a.

VIII. 1. miejscu 2. mieście 3. kocie 4. materacu 5. pracy 6. chacie 7. nodze 8. wierze 9. robotnicy 10. nocy 11. Luwrze 12. kuchni 13. życiu 14. zespole 15. granicy 16. podróży 17. wynajmie 18. recepcji 19. lesie 20. garażu.

IX. *–u*: kotu, chłopcu, chłopu, bratu, ojcu, orłu (orłowi), światu, panu, Bogu, dniu.

X. 1. rodzicom 2. kotu 3. ptakowi 4. synowi 5. psu 6. chłopu 7. panu 8. przyjaciołom 9. koniowi 10. człowiekowi.

XI. 1. koleżankom 2. lekarzom 3. panom 4. przyjaciołom 5. przedszkolakom 6. dziadkom 7. ludziom 8. mężom 9. zwierzętom 10. braciom 11. paniom 12. studentom 13. politykom 14. rodzicom 15. mamom 16. dzieciom.

XIII. a) np. dziewczynom, nastolatkom, dzieciom, dziadkom, starszym ludziom, b) synowi Bartkowi, bratu Wojtkowi, siostrze Paulinie, tacie i profesorowi Stanisławowi Nowakowi.

XIV. 1. kosze, materace 2. akwarium 3. znajomym 4. insygniów 5. prace 6. konwersatorium 7. przyjaciołom 8. życiu 9. kryteriom 10. terytoria.

XV. 1. Я люблю відвідувати музеї. 2. Я розповіла свій секрет батькам, сестрам і приятелькам. 3.В акваріумах плавають риби. 4. Я була два місяці в санаторії. 5. Я дала їсти собаці і котові. 6. Я купила два товсті матраци. 7. Його дачі були великі й багаті. 8. У хаті сиділи старші люди. 9. У дієті потрібні різні олії. 10. Цьому хлопцеві подобається пісня.

XVI. 1.To są wygodne materace. 2. Mówiłam o tym rodzicom. 3. Ufasz swoim przyjaciołom? 4. Wierzysz politykom? 5. Dałam jeść koniowi i kotu. 6. W akwarium pływają delfiny. 7. Daj tę książkę temu panu. 8. Prezent podoba się mojemu synowi. 9. Oni leżeli na plaży cały dzień. 10. Nie opowiadam nikomu o swoim życiu.

TEMAT 3.

II. 1. goście 2. lenie 3. panowie 4. prezydenci 5. studenci 6. aktorzy 7. kelnerzy 8. przyjaciele 9. sąsiedzi 10. lekarze 11. doktorzy 12. piosenkarze 13. profesorzy 14. policjanci 15. ojcowie.

III. 1. artyści 2. dyrektorzy 3. doktorzy 4. lekarze 5. kelnerzy 6. ogrodnicy 7. nauczyciele 8. listonosze 9. pielęgniarze 10. ekonomiści 11. medycy 12. informatycy 13. fizjoterapeuci 14. logistycy 15. dentyści 16. stomatolodzy 17. królowie 18. dziekani 19. synowie 20. ojcowie 21. chłopcy 22. kibice 23. ludzie 24. aktorzy 25. architekci 26. autostopowicze 27. mężowie 28. twórcy 29. pisarze 30. naukowcy 31. matematycy 32. socjologowie/socjolodzy 33. specjaliści 34. eksperci 35. ekonomiści 36. graficy 37. animatorzy 38. budowlańcy 39. ochroniarze 40. tancerze 41. celebryci 42. politycy 43. mówcy 44. recepcjoniści 45. malarze 46. muzycy 47. kustosze 48. złodzieje 49. lenie 50. sekretarze 51. poganie 52. księża 53. przyjaciele 54. koledzy 55. bracia 56. wujkowie 57. dziennikarze 58. wrogowie 59. poeci 60. sąsiedzi.

IV. 1. Polacy 2. Francuzi 3. Niemcy 4. Szwedzi 5. Amerykanie 6. Rosjanie 7. Białorusini 8. Włosi 9. Anglicy 10. Japończycy 11. Litwini 12. Chińczycy.

V. Ukraińcy, Polacy, Rosjanie, Niemcy, Francuzi, Włosi, Belgowie, Anglicy, Irlandczycy, Szwedzi, Holendrzy, Finowie, Norwegowie/Norwedzy, Estończycy, Szwajcarzy, Łotysze, Litwini, Słoweńcy, Gruzini, Ormianie, Kazachowie, Czesi, Słowacy, Serbowie, Hiszpanie, Austriacy, Rumuni, Białorusini, Bułgarzy, Węgrzy, Grecy, Portugalczycy, Azjaci, Chińczycy, Japończycy, Koreańczycy, Wietnamczycy, Turcy, Turkmeni, Uzbecy, Amerykanie, Kanadyjczycy, Australijczycy, Syryjczycy, Nigeryjczycy, Irakijczycy, Palestyńczycy, Żydzi, Izraelici, Irańczycy, Somalijczycy.

VI. 2g, 3f, 4h, 5i, 6j, 7d, 8c, 9a, 10b.

VII. 1. lekarze 2. Szwedzi 3. lenie 4. wrogowie 5. Kazachowie 6. złodzieje 7. Hiszpanie 8. malarze 9. Holendrzy 10. księża 11. Gruzini 12. kibice 13. Łotysze 14. wujkowie 15. Irakijczycy 16. recepcjoniści 17. Japończycy 18. architekci 19. Kanadyjczycy 20. tancerze 21. Australijczycy 22. socjologowie/socjolodzy.

VIII. doktorzy, dziekani, rektorzy, studenci, wykładowcy, lektorzy, Ukraińcy, Polacy, Kazachowie, Nigeryjczycy, Hindusi, Rosjanie, Białorusini, Litwini, naukowcy, teoretycy, socjologowie/socjolodzy, biolodzy, matematycy, angliści, politolodzy, inżynierowie/inżynierzy, praktycy, informatycy, logistycy, fizjoterapeuci, kosmetolodzy, specjaliści, eksperci.

IX. 1. zdrowi 2. sympatyczni 3. głusi 4. starzy 5. eleganccy 6. duzi 7. nieśmiali 8. ubodzy 9. dobrzy 10. twardzi 11. bogaci 12. starsi 13. lepsi 14. drodzy 15. uparci.

X. 1. znani 2. zazdrośni 3. mądrzy 4. interesujący 5. grubi 6. tędzy 7. przystojni 8. uprzejmi 9. nadzy 10. stanowczy 11. nieśmiali 12. ponurzy 13. weseli 14. polscy 15. młodzi 16. szwedzcy 17. starsi 18. pierwsi 19. cisi 20. dobrzy 21. źli 22. groźni 23. zabójczy 24. wysocy 25. niscy 26. sławni 27. popularni 28. ukraińscy 29. leniwi 30. brodaci 31. brzydcy 32. straszni 33. amerykańscy 34. okrutni 35. kreatywni 36. znakomici 37. fajni 38. słabi 39. prości 40. zwykli 41. krzywi 42. obcy 43. fantastyczni 44. cudzy 45. święci 46. inni 47. uroczy 48. kulturalni 49. biali 50. mądrzejsi 51. piękniejsi 52. bogatsi 53. gadatliwi 54. głupi 55. tchórzliwi 56. ranni 57. twórczy 58. tacy sami 59. tępi 60. bardziej inteligentni.

XI. 1. uroczy ludzie 2. zazdrośni ludzie 3. nadzy ludzie 4. inteligentni ludzie 5. uprzejmi ludzie 6. spokojni ludzie 7. nerwowi ludzie 8. ranni ludzie 9. twórczy ludzie 10. obcy ludzie 11. stanowczy ludzie 12. słabi ludzie 13. silni ludzie 14. nieśmiali ludzie 15. źli ludzie 16. młodzi ludzie 17. starsi ludzie 18. starzy ludzie 19. znani ludzie 20. leniwi ludzie.

XII. 1. Kreatywni ludzie 2. Sympatyczni ludzie 3. Smutni ludzie 4. Dobrzy ludzie 5. Niscy ludzie.

XIV. 1. oni 2. oni 3. one 4. one 5. one 6. one 7. one 8. one 9. one 10. one 11. one 12. one 13. one 14. one 15. oni 16. one.

XV. 1. piękne 2. wysokie 3. ciekawe 4. rytmiczne 5. znani 6. bogaci 7. dobre 8. ciepłe 9. najlepsze 10. wesołe 11. puszyste 12. mali 13. małe 14. nowe 15. nowi 16. szybkie 17. szybcy 18. ładne 19. białe 20. interesujące.

XVI. 1. np. łagodne 2. np. sympatyczne 3. np. wysokie 4. np. pracowici 5. np. bogate 6. np. inteligentni 7. np. szczupli 8. np. wysocy 9. np. niskie 10. np. hałaśliwe 11. np. hałaśliwi 12. np. interesujące.

XVII. głuche, ciche; twarde, młode; eleganckie, polskie, ukraińskie; pierwsze, lepsze, starsze; bogate, pracowite, uparte; dobre; mądre, stare; drogie, ubogie, nagie; duże.

XVIII. 1. Biegaczki 2. Belgowie 3. siłacze 4. Lekarki 5. nauczycielki 6. Amerykanie 7. Polacy 8. Włoszki 9. Urzędniczki 10. śpiewacy.

XIX. 1. Ukraińcy 2. Amerykanie 3. Rosjanie 4. Włosi 5. Nigeryjczycy 6. Łotysze 7. Anglicy 8. Hiszpanie 9. Kazachowie 10. Japończycy 11. Chińczycy 12. Niemcy 13. Francuzi 14. Węgrzy 15. Australijczycy 16. Hindusi 17. Litwini 18. Ormianie 19. Szwajcarzy 20. Holendrzy.

XX. 1. Niemcy i Niemki 2. Ukraińcy i Ukrainki 3. Rosjanie i Rosjanki 4. Włosi i Włoszki 5. Hiszpanie i Hiszpanki 6. Francuzi i Francuzki 7. Anglicy i Angielki 8. Amerykanie i Amerykanki 9. Japończycy i Japonki 10. Chińczycy i Chinki.

XXI. 1. Przystojni Rosjanie siedzą w pociągu. 2. Piękne Hiszpanki tańczą tango. 3. Niemiłe urzędniczki zadają pytania. 4. Starsi Niemcy spacerują w parku. 5. Mądrzy profesorowie piszą naukowe książki. 6. Stare słonie chodzą wolno po wybiegu. 7. Eleganckie Francuzki przymierzają buty. 8. Bogaci Anglicy kupują Ferrari. 9. Dorosłe konie jedzą dużo owsa. 10. W miejskim zoo mieszkają wysokie żyrafy. 11. Inteligentne papugi umieją mówić. 12. W tym lesie rosną wysokie drzewa. 13. Sympatyczne Nigeryjki uczą się polskiego. 14. Młode bociany budują gniazda na kominie. 15. Plastikowe śmieci wyrzuca się do żółtego pojemnika.

XXII. 1. młody Fin 2. bajkowa historia 3. piękna Kanadyjka 4. bogaty prezydent 5. czarujący model 6. sok truskawkowy 7. starszy pacjent 8. śpiewający ptak 9. gadatliwa ciocia 10. egipska piramida 11. egzotyczny owoc 12. główna rola 13. groźny wróg 14. dobry król 15. zły smok.

XXIII. 1. piękni Irakijczycy 2. młode Belgijki 3. nagie turystki 4. młodzi nauczyciele 5. szybkie kelnerki 6. starzy pacjenci 7. uprzejme urzędniczki 8. wykwalifikowane specjalistki 9. sympatyczni fryzjerzy 10. uroczy Szwajcarzy.

XXIV. 1. czyje, te 2. Moi 3. którzy 4. te, które 5. Nasi 6. Twoje 7. te, które 8. którzy? Tamci. 9. jacy, twoi 10. Wasze 11. Moje 12. Tamte 13. Ci 14. czyi 15. Jakie.

XXV. czyja, czyje, czyje ; mój, moje, moi; twoja, twoje, twoi, twoje; nasz, nasza, nasi, nasze; wasza, wasze, wasze; swój, swoje, swoi, swoje; która, które, którzy; ten, to, ci, te; tamten, tamto, tamci, tamte; jaka, jakie, jacy, jakie; taki, takie; tacy, takie.

XXVI. 1. moje 2. czyje 3. wasi 4. czyje 5. nasze 6. wasze 7. którzy, ci, tamci 8. twoi 9. moje, swoje 10. te, tamte 11. które 12. jakie, te, które 13. tamci, którzy 14. te, tamte 15. jacy 16. wasi, nasi 17. które 18. twoi, moje 19. tacy, którzy 20. czyi, ci 21. takie, które 22. te, tamte, które.

XXVII. 1. Wszyscy 2. Wszyscy 3. Wszystkie 4. Wszystkie 5. Wszyscy 6. Wszystkie 7. Wszystkie 8. Wszyscy 9. Wszyscy 10. Wszystkie 11. Wszystkie 12. Wszystkie 13. Wszyscy 14. Wszyscy 15. Wszyscy 16. wszystkie 17. Wszyscy 18. Wszyscy 19. Wszystkie 20. Wszystkie.

XXVIII. 1. żadne 2. żadne 3. Żadni 4. żadne 5. żadni

XXIX. 1. ci sami 2. te same 3. te same 4. ci sami 5. te same 6. ci sami 7. te same 8. ci sami 9. te same 10. te same.

XXX. 1. wiele 2. wiele 3. wiele 4. wielu 5. wielu 6. wielu 7. wiele 8. wielu 9. wielu 10. wiele.

XXXI. 1. powinniśmy 2. powinny 3. powinniście 4. nie powinnyśmy 5. nie powinni.

XXXII. 1. powinny 2. powinny 3. powinni 4. powinny 5. powinni.

XXXIII. 1. paręset 2. paruset 3. paręset 4. paru 5. parę 6. paru 7. parudziesięciu 8. parudziesięciu 9. parę 10. parę.

XXXIV. 1. Kilkadziesiąt 2. Kilkunastu 3. Kilkaset 4. kilkudziesięciu 5. kilku 6. kilkaset 7. kilku 8. kilkaset 9. kilkanaście 10. kilkaset.

XXXV. 1. zostały skrzyczane 2. zostały zaprojektowane 3. zostały zaproszone, zostali zaproszeni 4. zostały wykonane 5. zostały podlane 6. zostali przeszkoleni 7. zostali przepytani 8. zostały wyprodukowane 9. zostali doprowadzeni 10. zostali przeegzaminowani.

XXXVI. 1. uczące się 2. krzyczące 3. walące się 4. pływające 5. uczący się 6. modlący się 7. tańczące 8. leżący 9. pełzające 10. mogące.

XXXVII. sprawowane, rządzący, karierowicze, egoiści, odpowiedzialni, Sprawujący, sprawiedliwi, ludzie kompetentni, inteligentni, wykształceni, nieodpowiedzialne, bezmyślne, które, bezkompromisowi, uparci, przekonani. Mądrzy władcy, honorowi, mądrzy, szanujący, którzy, odmienne.

XXXIX. 1. Мої брати вже дорослі. 2. Котрі панове тобі це намалювали? Ці чи ті? 3. Твої дочки високі, а твої сини – низькі. 4. Які ці професори? Вони вимогливі? 5. Які ці чиновники? Вони симпатичні? 6. Наш одяг надто великий. 7. Усі люди інколи сумні. 8. Жодні королі не були бідні. 9. Ці актори такі самі як десять років тому, а ті – вже інші. 10. Коти, які багато нявкають, можуть бути голодні.

XL. 1. Jakie są twoje przyjaciółki? Miłe? 2. Piosenkarze, którzy tak śpiewają, będą sławni. 3. Jacy są twoi bracia? Starsi czy młodsi od ciebie? 4. Ci pacjenci byli pierwsi w kolejce do lekarza. 5. To są te same telefony, które kupiliśmy rok temu. 6. Za żadne skarby nie wezmę węża do ręki. 7. Artyści muszą być kreatywni i pomysłowi. 8. Dobre żony to te, które rozumieją swoich mężów. 9. Kelnerzy muszą być szybcy i sprawni. 10. Dobrzy rodzice są zarazem i surowi, i wyrozumiali.

TEMAT 4.

II. 1. miałem 2. nie mogliśmy 3. miały 4. graliście 5. nie umiały 6. pływałam 7. Nie umieliśmy 8. nie wstawałem 9. byłyście 10. spaliście.

III. 1. one 2. oni 3. one 4. one 5. oni 6. one 7. one 8. one 9. one 10. oni 11. one 12. one 13. one 14. oni 15. oni 16. oni 17. one 18. oni 19. oni 20. one.

IV. 1. r.nmos. 2. r.mos. 3. r.n. 4. r.mos. 5. r.nmos. 6. r.nmos. 7. r.mos. 8. r.ż. 9. r.m. 10. r.m. 11. r.mos. 12. r.nmos. 13. r.nmos. 14. r.ż. 15. r.m.

V. 1. uczyły się 2. miauczały 3. chodziły 4. zdawały 5. jeździły 6. rozmawiali 7. piekły 8. wisiały 9. szczekały 10. przeszły 11. leżały 12. szli 13. były 14. nauczyli się 15. stały.

VI. 1. było 2. były 3. były 4. były 5. były 6. byli 7. były 8. były 9. były 10. były 11. była 12. był 13. był 14. była 15. byli 16. były 17. były 18. byli 19. były 20. byli.

VII. 1. ja 2. oni 3. ona 4. on 5. wy 6. my 7. wy 8. ja 9. wy 10. ty 11. one 12. ty 13. ono 14. wy 15. on.

VIII. 1. np. czytaliśmy 2. np. kochałam 3. np. słuchaliście 4. np. robili 5. np. spało 6. np. lubiłem 7. np. wstawałeś 8. np. kupował 9. np. czytała 10. np. robiły.

IX. 2d, 3a, 4e, 5g, 6i, 7j, 8b, 9h, 10c.

X. 1. -am 2. -liśmy 3. -em 4. -łyście 5. - 6. -łyśmy 7. -em 8. -liście 9. -ły 10. -łaś.

XI. 1. śpiewałem 2. czytałem 3. tańczyłam 4. uczyłam się 5. pisałam 6. biegłem 7. ćwiczyłem 8. mailowałam 9. sprzątałem 10. malowałam.

XII. 1. Śpiewałeś 2. Czytałeś 3. Tańczyłaś 4. Uczyłaś się 5. Pisałaś 6. Biegłeś 7. Ćwiczyłeś 8. Mailowałaś 9. Sprzątałeś 10. Malowałaś.

XIII. 1. tańczyłyśmy 2. śmiałyśmy się 3. robiłyśmy 4. rozmawialiśmy 5. pytaliśmy 6. prałyśmy 7. graliśmy 8. byliśmy 9. spałyśmy 10. mówiliśmy.

XIV. 1. tańczyłyście 2. śmiałyście się 3. robiłyście 4. rozmawialiście 5. pytaliście 6. prałyście 7. graliście 8. byliście 9. spałyście 10. mówiliście.

XV. 1. On uczył się do rana. 2. Zrobiłyśmy ci śniadanie. 3. Oni nie mogli wczoraj przyjść do was. 4. One ciągle mailowały. 5. Brałaś jakieś lekarstwa? 6. Pracowałeś już gdzieś? 7. Oni zwiedzili już całą Polskę. 8. Chciałyście uczyć się francuskiego? 9. Nie chcieliście jeść obiadu. 10. Pływałaś żabką i kraulem.

XVI. 1. brałam 2. bałem się 3. schodziłem 4. nie mogłam 5. wzięłam 6. pobiegłam 7. trenowałem 8. zacząłem 9. chciałem 10. rozumiałam.

XVII. 1. ćwiczyłeś 2. wiedziałaś 3. śmiałaś się 4. pracowałeś 5. odpowiadałeś 6. byłaś 7. napisałeś 8. miałaś 9. chciałaś 10. płakałeś.

XVIII. 1. grałyśmy 2. chodziliśmy 3. opalałyśmy się 4. kupowałyśmy 5. pisaliśmy 6. siedzieliśmy 7. miałyśmy 8. chciałyśmy 9. mailowaliśmy 10. kąpałyśmy się.

XIX. 1. mieliście 2. chcieliście 3. siedziałyście 4. mówiłyście 5. pisaliście 6. pytałyście 7. dostaliście 8. gotowaliście 9. pomagałyście 10. musiałyście.

XX. 1. chcieliście 2. tańczyłyśmy 3. nie mogli 4. brałyśmy 5. kupiłyście 6. byliśmy 7. grałam 8. bawiło się 9. nie mieliśmy 10. spały.

XXI. 1. Spotykałyście/spotykaliście chłopaków po drodze? 2. Brałam/brałem prysznic rano. 3. Oni jedli solidne obiady. 4. Spóźniałam się / spóźniałem się na zajęcia z polskiego. 5. Chcieliście/chciałyście kawę? 6. Mieliśmy/miałyśmy pomysł. 7. One jeździły autobusem. 8. On prowadził samochód. 9. Dziecko głośno płakało. 10. Mogliśmy/mogłyśmy tam pójść.

XXII. 1. Obrazy wisiały na ścianach. 2. Koty miauczały głośno. 3. Psy wściekle ujadały. 4. Polacy siedzieli w autokarze. 5. Książki leżały na stole. 6. W sklepie stały meble. 7. Nogi same chodziły. 8. Liście spadały z drzew. 9. Na parapecie były kwiaty. 10. Komputery sprzedawały się najszybciej.

XXIII. 1. nauczyły się 2. czytali, pisali 3. grały, trenowały, biegały, rozciągały się 4. stały, wisiały, leżały 5. rozmawiali, zdążyły 6. uczęszczały, chodzili, spotykali się 7. wywarły 8. miauczały, szczekały 9. chodziły, chcieli 10. odrobili.

XXIV. prezentował się, wywierał, były, gromadziły się, chlapały się, odpoczywały, pływały, łowił, kąpały się, przeganiał, uciekały, były, stały, rosły, uderzył, złamała się, opadła, spacerowały, przysiadały, osłaniały się, towarzyszyli, podawali, zabawiali, chichotały.

XXV. 1. Ona jadła. 2. On jechał autem/prowadził auto. 3. On zarabiał pieniądze/oszczędzał. 4. One piły. 5. Ona czytała. 6. Oni się pakowali. 7. Oni się kąpali. 8. Oni rozmawiali/pili kawę. 9. On siedział. 10. Ona nurkowała. 11. One się uczyły. 12. Oni skakali. 13. Ona biegała. 14. One jeździły na rowerach.

XXVII. 1. У шафі висіли куртки та стояли черевики. 2. Ці котенята виросли у дорослих котів. 3. Минулого літа ти працював на будівництві. 4. Я мала проблему з домашнім завданням. 5. Ви не могли нам зателефонувати? 6. Ми весь час грали у комп›ютерні ігри. 7. Дерева вже скинули все листя. 8. Дівчата вже вийшли з дому. 9. Ми купили цю книжку. 10. Слони повільно гуляли.

XXVIII. 1. Dziewczęta wyglądały ładnie/pięknie. 2. Chłopcy, byliście na zajęciach z polskiego? 3. Basiu, zrobiłaś kolację? 4. Kupiłyśmy sobie nowe sukienki. 5. Modelki chodziły po wybiegu. 6. Nie mogliśmy dojechać na czas. 7. Byliśmy na wycieczce w Krakowie. 8. Na parapecie stały kwiaty. 9. Marku, chciałeś mi coś powiedzieć? 10. Głodne lwy groźnie ryczały.

TEMAT 5.

II. 2e, 3a, 4h, 5c, 6b, 7i, 8j, 9g, 10d.

III. 1. swoje sąsiadki 2. zgrabne baletnice 3. Rosjanki i Ukrainki 4. kozice i antylopy 5. ukraińskie dziewczęta 6. świetne aktorki 7. dobre piosenkarki 8. koźlęta i źrebięta 9. niemowlęta 10. smutne psy.

IV. 1. sympatycznych profesorów 2. sympatyczne kobiety 3. tych młodych chłopców 4. te młode dziewczęta 5. utalentowanych śpiewaków 6. utalentowane śpiewaczki 7. wysokich studentów 8. wysokie studentki 9. wszystkie zwierzęta 10. psy i koty 11. rzadkie owady 12. te dziewczęta.

V. 1. Spotkałam ich. 2. Spotkałam je. 3. Widziałam ich. 4. Widziałam je. 5. Słyszałem ich. 6. Słyszałem je. 7. Zobaczyłem ich. 8. Zobaczyłem je. 9. Szanuje i lubię je. 10. Mam je w domu. 11. Hoduję je. 12. Znam je.

VI. 1. np. Znasz tych nauczycieli? 2. np. Widzę moje koleżanki. 3. np. Oglądam ciekawe filmy. 4. np. Lubię piosenkarzy rockowych. 5. np. Piję syropy na gardło. 6. np. Masz jakieś zwierzęta? 7. np. Kochasz swoich rodziców? 8. np. Trzymam książki. 9. np. Mogę pożyczyć twoje pisaki? 10. np. Szanuję moich profesorów.

VII. 1. nie 2. nich 3. nie 4. nie 5. nich 6. nie 7. nie 8. nie 9. nie 10. nie.

VIII. 1. zwierzęta, psy, koty 2. interesujące Rosjanki 3. kobiety, niemowlęta, mężczyzn 4. jagnięta, cielęta. 5. siostry, ciocie, babcie, dziadków, kuzynki 6. te śliczne dzieci 7. różnokolorowe rybki 8. duże kury 9. dębowe stoły, metalowe krzesła 10. ulubione koleżanki.

IX. 1. czerwone kwiaty 2. najlepsze koleżanki 3. dobrych studentów 4. łagodne psy 5. urocze niemowlęta 6. urodziwe Ukrainki 7. drapieżne koty 8. dobre przyjaciółki 9. dobrych przyjaciół 10. grzeczne dzieci.

X. 1. aktorka 2. lekarz 3. specjalistka 4. przewodniczka 5. kucharz 6. fryzjerka 7. sklepikarz 8. kelner 9. barman. 1a. aktorów 1b. aktorki 2a. lekarzy 2b. lekarki 3a. specjalistów 3b. specjalistki 4a. przewodników 4b. przewodniczki

5a. kucharzy 5b. kucharki 6a. fryzjerów 6b. fryzjerki 7a. sklepikarzy 7b. sklepikarki 8a. kelnerów 8b. kelnerki 9a. barmanów 9b. barmanki.

XI. 1. owoce leśne 2. zwierzęta domowe 3. dobrych fryzjerów 4. miłe urzędniczki 5. dobrych wokalistów 6. ładne dziewczęta 7. słodkie niemowlęta 8. polskich polityków 9. oceny bardzo dobre 10. interesujące prezenterki.

XII. 1. np. Widzę piękne konie. 2. np. Lubię egzotyczne owoce. 3. np. Kupuję duże obiady. 4. np. Słyszę młode piosenkarki. 5. np. Mam stare zwierzęta.

XIII. a) Na uczelni można spotkać studentów i studentki, dziewczyny i chłopaków, profesorów, doktorów, dziekanów, rektorów, itp. A także pracowników administracji, sprzątaczki, itp. b) W sklepie można spotkać sprzedawców, sprzedawczynie, klientów, kobiety, mężczyzn i dzieci. c) W szpitalu można spotkać chorych ludzi / chorych, pacjentów, lekarzy, lekarki, pielęgniarki, pielęgniarzy. d) Wokół siebie widzę koleżanki i kolegów z grupy, studentów i studentki. e) Na ulicy widzę spacerujących ludzi, dzieci z mamami, kobiety i mężczyzn, samochody, drzewa, budynki, sklepy.

XIV. a) np. Na obrazie widzę dorosłą kobietę i trzy dziewczęta. b) np. Na obrazie widzę konie, owce, barany, lwy, żyrafy, zebry, wielbłądy, słonie, antylopy, itp.

XV. 1. Бартек любить усі тварини. 2. Пані Новаковська годує псів породи спаніель і котів породи сфінкс. 3. В селі народжуються телята, лошата і ягнята. 4. Обожнюю немовлят! 5. Вчора я зустріла своїх подруг. 6. Ти бачиш ті високі берези? 7. Вчора я дивилася в зоопарку великих, грізних левів. 8. Ти бачиш Касю й Басю? Знаєш їх? 9. Діти люблять тих нових вчительок. 10. Ти бачиш тих гарних студенток? Довго я на них дивлюся.

XVI. 1. Kupuję modne buty. 2. Widzę białe psy. 3. Mam w domu koty. 4. Widzę młode dziewczęta. 5. Spotykam fajne koleżanki. 6. Jem duże kotlety. 7. On spotkał swoje koleżanki/przyjaciółki. 8. Monika widzi te urocze niemowlęta. 9. Widzę piękne kobiety. 10. Widzę nauczycieli.

TEMAT 6.

II. 2j, 3h, 4i, 5e, 6f, 7a, 8b, 9g, 10c.

III. 1. ma 2. marzy 3. było 4. będzie 5. śmiało się 6. podpisało 7. jest 8. jest 9. jeździ 10. będzie.

IV. 1. Wielu Polaków zna języki obce. 2. Większość zwierząt lubi polować. 3. Kilkudziesięciu Ukraińców czeka na granicy polsko-ukraińskiej. 4. Polki wychodzą za mąż najczęściej za Polaków. 5. Prawie wszystkie studentki uczą się pilnie. 6. Wysoki procent nauczycieli jest niezadowolony z zarobków. 7. Dużo ludzi chce mieć więcej pieniędzy niż ma. 8. Polacy rzadko chwalą polską pogodę. 9. Kilkoro dzieci bawi się piłką. 10. Wiele turystek opala się na zagranicznych plażach. 11. Mniej starszych ludzi jest w dobrym zdrowiu. 12. Połowa mieszkańców Krakowa stoi codziennie w korkach ulicznych. 13. Niemal wszyscy naukowcy prowadzą badania naukowe. 14. Niski odsetek młodych dziewcząt chce wyjść za mąż zaraz po skończeniu szkoły średniej.

V. 1. on jest, oni są 2. on mówi, oni mówią 3. on spaceruje, oni spacerują 4. on pisze, oni piszą 5. on kreuje, oni kreują 6. on dyskutuje, oni dyskutują 7. on je, oni jedzą 8. on pije, oni piją 9. on może, oni mogą 10. on musi, oni muszą 11. on jedzie, oni jadą 12. on idzie, oni idą 13. on stoi, oni stoją 14. on leży, oni leżą 15. on wisi, oni wiszą 16. on bierze, oni biorą 17. on znajduje się, oni znajdują się 18. on mieszka, oni mieszkają 19. on rozumie, oni rozumieją 20. on czuje, oni czują.

VI. 1. kocha taniec 2. dobrze leczy chorych 3. często choruje 4. uwielbia spacery 5. uczy się języków obcych 6. gra na komputerze 7. ma ogródki 8. miauczy 9. je soję 10. zacina się.

VII. 1. W zlewie stoją brudne naczynia. 2. Pasażerowie czekają na pociąg. 3. Ludzie jedzą obiad w restauracji. 4. Na parkingu są auta. 5. W tym telefonie są aplikacje. 6. W sali czekają już studenci. 7. Polki lubią czystość. 8. Koty dostają mleko. 9. Architekci projektują domy. 10. Ludzie tańczyli w klubie.

VIII. 1. demonstrowało 2. wracało 3. siedziało 4. jest 5. rozmawiają 6. gra 7. stoją 8. leży 9. jest 10. przyszło.

IX. 1. gotują 2. pisze 3. piszą 4. pracuje 5. pracują 6. pytają 7. pyta 8. siedzą 9. siedzi 10. programuje 11. programują.

X. 1. siedmiu mężczyzn 2. kilogram jabłek 3. psów 4. owiec 5. butelek 6. dziesięciu uczniów 7. papierosów 8. studentek 9. ośmioro dzieci 10. siedmiu synów 11. pięć córek 12. pięcioro źrebiąt 13. pięcioro drzwi 14. kwiatów 15. dwanaście krzeseł 16. sześć sprzedawczyń 17. pisaków 18. kredek 19. sportowców 20. dziewięć tancerek.

XI. 1. trzy bluzki, osiem bluzek 2. dwóch informatyków/dwaj informatycy, dziewięciu informatyków 3. cztery kucharki, dziesięć kucharek 4. czworo cieląt, dziesięcioro cieląt 5. dwie sardynki, puszka sardynek 6. trzy cze-

koladki, pudełko czekoladek 7. czterech piłkarzy / czterej piłkarze, drużyna piłkarzy 8. cztery studentki, grupa studentek 9. trzech tancerzy/trzej tancerze, formacja tancerzy 10. dziesięć kosmetyków, torba kosmetyków.

XII. 1. Trzech pisarzy pisze powieści. 2. Czterej informatycy programują. 3. Dwaj fizjoterapeuci robią masaż. 4. Trzech naukowców prezentuje wyniki badań. 5. Dwaj tancerze tańczą. 6. Czterech narciarzy zjeżdża z górki. 7. Dwóch uczniów pisze na tablicy. 8. Czterej kierowcy prowadzą auto. 9. Trzej lekarze badają pacjentów. 10. Dwóch logistyków planuje trasę.

XIII. 1. siedzi 2. działa 3. uczy się 4. śmieje się 5. bawi się 6. gra 7. śpiewa 8. pierze 9. pracuje 10. szczeka.

XIV. 1. chodzą, chodzi 2. mówi, mówi 3. bawi się, bawi się 4. rozmawiają, rozmawia 5. czytają, czyta 6. wiszą, wisi 7. jedzą, je 8. pije, pije 9. leżą, leży 10. rosną, rośnie.

XV. 1. Sześć dziewczyn śmiało się. 2. Dwaj artyści rysowali. 3. Trzynaścioro dzieci bawiło się. 4. Kilkoro dzieci jadło obiad. 5. Dwanaście kotów miauczało. 6. Kilku pracowników pracowało. 7. Trzech uczniów liczyło. 8. Kilka matek spacerowało. 9. Dwie kucharki gotowały. 10. Cztery pielęgniarki robiły zastrzyki.

XVI. 1. Dwóch ludzi będzie iść / będzie szło drogą. 2. Pięć lekarek będzie leczyć / będzie leczyło pacjenta. 3. Siedem kwiatów będzie kwitnąć / będzie kwitło. 4. Pięć koni będzie jeść / będzie jadło owies. 5. Sześcioro wnucząt będzie odwiedzać / będzie odwiedzało babcię. 6. Tu będzie osiem książek. 7. Dwoje drzwi nie będzie otwierać się / nie będzie otwierało się. 8. Osiem krzeseł będzie stać / będzie stało przy stole. 9. Pięciu absolwentów będzie pisać / będzie pisało książkę. 10. Czterech adwokatów będzie w sądzie.

XVII. 1. Tu byłoby osiem psów. 2. Siedmioro dzieci siedziałoby. 3. Ośmiu turystów jechałoby do Egiptu. 4. Czterech klientów zamawiałoby towar. 5. Pięć sekretarek rozmawiałoby przez telefon. 6. Dwóch aktorów udzielałoby wywiadu. 7. Pięć sprzątaczek sprzątałoby. 8. Tu pracowałoby siedmiu kosmetologów. 9. Tu byłoby wiele ciekawych atrakcji. 10. Kilka osób brałoby udział w zawodach.

XVIII. 1. występowały, występowało 2. mówiło, mówiło 3. całowały, całowało 4. gotowały, gotowało 5. leżały, leżało 6. leciały, leciało 7. patrzyli, patrzyło 8. pisały, pisała 9. spacerowały, spacerowała 10. gryzły, gryzło.

XIX. trzy córki, dwie ciocie, trzech wujków, dwóch dziadków, dwoje rodziców, jedną kotkę, czworo jej kociąt, troje jej szczeniaków, pięćdziesiąt obrazów, pięć rzeźb, sześćdziesięciu trzech uczniów, czterdziestu studentów, czterech Hindusów, pięć Chinek, dwaj Amerykanie, dwa kanarki, jedną papugę.

XX. 1. dwadzieścia pięć bluzek 2. cztery bluzy 3. siedemnaście bolerek 4. dwadzieścia dwa dresy kompletne 5. osiem garsonek i kostiumów 6. siedem golfów 7. szesnaście gorsetów 8. czternaście kamizelek 9. piętnaście kombinezonów 10. trzydzieści cztery koszule 11. dziewięć marynarek i żakietów 12. siedemnaście okryć wierzchnich 13. dwadzieścia trzy spodenki 14. trzynaście jeansów 15. sześć spodni 16. czternaście spódnic i spódniczek 17. dwie sukienki 18. pięć sukni wieczorowych 19. dwadzieścia dwa swetry 20. trzynaście topów i koszulek 21. siedemnaście T-shirtów 22. dwadzieścia jeden tunik.

XXI. kilogram pomidorów, pięć bananów, dwie cytryny, pół kilo/kilograma truskawek, dwieście pięćdziesiąt gramów/ćwierć kilo/kilograma malin, cztery butelki wody niegazowanej, słoik dżemu truskawkowego, dwie paczki kawy ziarnistej, opakowanie kruchych ciastek, dwie puszki zielonego groszku, dwie butelki białego wina, kawałek sera francuskiego, dwieście gramów orzechów laskowych, pięć bochenków chleba, cztery litry soku pomarańczowego, sześć lasek kiełbasy śląskiej.

XXII. 1. dziewięciu Afgańczyków 2. osiemdziesięciu dwóch Ormian 3. dziewiętnastu Australijczyków 4. jeden Fin 5. sześćdziesięciu sześciu Japończyków 6. czternastu Kubańczyków 7. dwóch Peruwiańczyków 8. stu siedemdziesięciu sześciu Amerykanów 9. czterdzieści dwa tysiące dziewięćdziesięciu czterech Ukraińców 10. dwustu trzydziestu ośmiu Wietnamczyków.

XXIII. 1. np. Osiemdziesiąt sześć osób (dwadzieścia jeden procent badanych) planuje zdobyć pracę. 2. np. Pięćdziesiąt trzy osoby (trzynaście procent badanych) chce zamieszkać po studiach w Polsce. 3. np. Dwadzieścia dwie osoby chcą (pięć procent badanych chce) podróżować, poznawać nowy kraj. 4. np. Dla osiemnastu osób (dla czterech i pół procent badanych) ważne jest zdobycie nowej wiedzy i umiejętności. 5. np. Siedemnaście osób (cztery procent badanych) ma plany związane z karierą i finansami. 6. np. Dwanaście osób (trzy procent badanych) zamierza zwiększyć swoje życiowe szanse. 7. np. Dziewięć osób (dwa procent badanych) planuje założyć rodzinę w Polsce. 8. np. Sześć osób (półtora procent badanych) nie ma planów. 9. np. Pięć osób (jeden procent badanych) chciałoby poznawać nowych ludzi. 10. np. Cztery osoby chcą (mniej niż jeden procent badanych chce) rozwijać się i realizować swoje pasje.

XXIV. 1. Дівчата сміються. 2. Кілька дівчат сміється. 3. Шість дівчат сміються. 4. Хлопці читають. 5. Кілька хлопців читає. 6. Шість/Шестеро хлопців читають. 7. Діти грають у футбол. 8. Кілька дітей грає у футбол. 9. Шестеро дітей грають у футбол. 10. В Кракові багато цікавих пам'ятників.

XXV. 1. 40% Polaków spędza wakacje w Polsce. 2. Coraz więcej młodych Ukraińców studiuje w Polsce. 3. We Lwowie jest wiele zabytków. 4. Kilkudziesięciu demonstrantów krzyczało przed urzędem. 5. Kilka kobiet robiło kolację. 6. Kilkoro dzieci tańczy. 7. Siedmiu panów rozmawia. 8. Osiem studentek robi zadanie domowe. 9. Ile jest w Polsce jezior? 10. Duży procent młodych Ukrainek wychodzi szybko za mąż.

BIBLIOGRAFIA

Kononenko I., *Українська та польська мови: Контрастивне дослідження. Język ukraiński i polski: studium kontrastywne*, Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa 2012.

Konopka B., *Podręcznik języka polskiego dla środowisk rosyjskojęzycznych. Część pierwsza,* Fundacja Pomoc Polakom na Wschodzie, Warszawa 1999.

Konopka B., *Pierwsza wizyta. Podręcznik języka polskiego dla środowisk rosyjskojęzycznych. Część druga*, Fundacja Pomoc Polakom na Wschodzie, Warszawa 2002.

Kowalewska M., *Co nas łączy… Teoria i zbiór ćwiczeń z gramatyki języka polskiego*, Kraków 2014.

Krawczuk A., Kowalewski J., *Jestem stąd. Підручник з польської мови*, LNU im. I. Franki, Lwów 2013.

Krawczuk A., *Leksykologia i kultura języka polskiego.* Tom 2. *Kultura języka*, Firma „INKOS", Kijów 2011.

Lipińska E., *Z polskim na ty. Poziom progowy (B1)*, TAiWPN UNIVERSITAS, Kraków 2004.

Pyzik J., *Przygoda z gramatyką. Fleksja i słowotwórstwo imion. Ćwiczenia funkcjonalno-gramatyczne dla cudzoziemców*, TAiWPN UNIVERSITAS, Kraków 2013.

Zinkiewicz-Tomanek B., *Gramatyka opisowa współczesnego języka ukraińskiego. Fonetyka. Słowotwórstwo. Leksykologia. Leksykografia*, Wydawnictwo „Scriptum", Kraków 2009.

Zinkiewicz-Tomanek B., *Граматика сучасної української мови. Морфологія. Синтаксис*, Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków 2007.